

Dokumentacja

Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000

Czerwony Bór PLH200018

w województwie podlaskim

Finansowanie w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09-04 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 –2013, działania 5.3 „Opracowywanie planów ochrony”

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Autorzy opracowania:

mgr inż. Małgorzata Bidłasik – koordynator projektu, ekspert, GIS

dr Jan Borzyszkowski – kierownik zespołu ekspertów, komunikacja społeczna

dr Łukasz Chachulski – ekspert, botanika – fitosocjologia

mgr Małgorzata Hajto – ekspert, planowanie przestrzenne

dr Zdzisław Cichocki – ekspert, planowanie przestrzenne

dr Agnieszka Kuśmierz – ekspert, komunikacja społeczna

inż. Beata Krawczyńska – ekspert, GIS

mgr Jarosław Krawczyński – ekspert, GIS

mgr Cezary Gorczyński

Spis treści

- 1. Etap wstępny pracy nad Planem.....5
 - 1.1. Informacje ogólne.....5
 - 1.2. Ustalenie terenu objętego Planem6
 - 1.3. Mapa obszaru Natura 2000.....6
 - 1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu6
 - 1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem9
 - 1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu10
 - 1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności12
 - 1.8. Zespół Lokalnej Współpracy.....19
- 2. Etap II Opracowanie projektu Planu23
 - 2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony.....23
 - 2.2. Ogólna charakterystyka obszaru.....24
 - 2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów.....26
 - 2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka26
 - 2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego27
 - 2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane.....32
 - 2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych.....33
 - 2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru42
 - 2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....42
- 3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem.....43
- 4. Analiza zagrożeń71
- 5. Cele działań ochronnych78
- 6. Ustalenie działań ochronnych80
- 7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony.....97
- 8. Wskazania do dokumentów planistycznych102
- 9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony103
- 10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic103
- 11. Zestawienie uwag i wniosków108
- 12. Literatura120

Spis załączników

- Załącznik 1. Aktualny SDF obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018
- Załącznik 2. Mapa obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018
- Załącznik 3. Mapa rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018
- Załącznik 4. Mapa lokalizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018
- Załącznik 5. Projekt korekty SDF obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018
- Załącznik 6. Projekt korekty granic obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Czerwony Bór
Kod obszaru	PLH200018
Opis granic obszaru	Plik shp w układzie współrzędnych 1992 (EPSG: 2180)
SDF	Standardowy Formularz Danych – załącznik 1
Położenie	województwo podlaskie, powiat zambrowski, gminy: Zambrów, Szumowo
Powierzchnia obszaru (w ha)	5 052,2
Status prawny	Obszar Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 został zatwierdzony jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011r., której aktualne brzmienie zawiera Decyzja Komisji Europejskiej 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmego, zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L 350 z 21.12.2013).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	27.08.2013
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Małgorzata Bidłasik, malgorzata.bidlasik@ios.gov.pl , +48223750549
Planista Regionalny	Iwona Naliwajek, inaliwajek@rdos.gov.pl , +48857406981 w.27
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok

1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

Lp.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Rezerwat przyrody "Dębowe Góry"	Brak	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt. 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody.	99,62
2.	Nadleśnictwo Łomża	Plan urządzenia lasu nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 – 31.12.2019	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt. 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody.	5 052,2

Teren objęty PZO: 100% o powierzchni 5 052,2 ha.

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

Mapa obszaru Natura 2000 - załącznik 2

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Podstawowym założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych (PZO) jest potrzeba ustalenia sposobów, jakie mogłyby trwale zapewnić właściwy stan przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, uniknięcie wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego, jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony oraz zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązek opracowania planu zadań ochronnych wynika z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz.U.L 206 z 22.07.1992 ze zm.) oraz z art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – Dz.U.L 020 z 26.01.2010 r.). Głównym celem opracowania planu zadań ochronnych (PZO) jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, zgodnie z postanowieniami dyrektywy siedliskowej.

Obszar Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 o powierzchni 5 052,2 ha, będący przedmiotem PZO, położony jest w zachodniej części powiatu zambrowskiego (województwo podlaskie): w gminach Zambrów i Szumowo.

W obrębie obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 znajduje się rezerwat przyrody „Dębowe Góry”. Rezerwat ten nie posiada aktualnego planu ochrony ani też określonych zadań ochronnych, dlatego też jego obszar nie został wyłączony z terenu objętego PZO.

Obszar Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 znajduje się na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej, jego teren kształtują ciągnące się południkowo wzniesienia morenowe i wydmy. Swym zasięgiem obejmuje pozostałości lasów zwanych pierwotnie Puszcza Czerwoną, której nazwa pochodzi od występującego tu niegdyś modrzewia (o brunatno-czerwonym zabarwieniu kory), będącego dawniej gatunkiem panującym na jej terenie. Zdewastowany w okresie wojennym teren został odbudowany przez reaktywowane Nadleśnictwo Łomża (1945 r.), do odnowienia sztucznego stosowano głównie sosnę. W ubiegłym wieku znajdował się tu teren wojskowy wraz z poligonem, który zlikwidowano w latach 2001-2002, a jego obszar został przekazany Nadleśnictwu Łomża. Za najcenniejsze fragmenty Czerwonego Boru uznawane są zarośla jałowca *Juniperus communis*, występujące w mozaice z wrzosowiskami i różnego typu murawami. Jałowczyska spotykane są głównie w północno-zachodniej, środkowej i południowo-zachodniej części terenu na obszarze dawnego poligonu wojskowego, występują w postaci dużych płatów zajmujących często całe oddziały leśne, w drobnopowierzchniowych lukach drzewostanów lub na obrzeżach leśnych. Na najuboższych siedliskach zwydmionych piasków zarośla jałowca mają charakter stabilny i trwałe. W procesie sukcesji wtórnej w miejscach o podłożu żyzniejszym i nieco bardziej wilgotnym między krzewy wkraczają brzoza, sosna i osika, co powoduje zacienienie powierzchni gleby oraz zamieranie jałowca. W wyniku naturalnej sukcesji wiele stanowisk zarosło borem sosnowym, inne niewłaściwie zaklasyfikowane pierwotnie jako zarośla jałowca, zostały zalesione. Na obszarze Czerwonego Boru przeważają gleby rdzawe właściwe (80,4%), bielcowo-rdzawe (8,5%) i brunatno-rdzawe (6,7%), natomiast udział pozostałych podtypów gleb (brunatnych wylugowanych, torfowych torfowisk niskich, murszowo-mineralnych) nie przekracza 0,1-0,7%. W przypadku utworów powierzchniowych dominują piaski zwykłe (86,5%) oraz piaski żwirowate i żwiry (9,2%), podczas gdy udział innych utworów (piasków gliniastych, piasków na utworach pyłowych i pyłów, torfów na pisakach, murszów na torfach) szacuje się w granicach od 0,1 do 1,7%.

Cały obszar stanowi ostoję siedliskową o randze europejskiej. W Standardowym Formularzu Danych obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 wymieniono 9 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 2 gatunki zwierząt z Załącznika II tej dyrektywy.

1) Siedliska przyrodnicze:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,
- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*),
- 5130 Zaroślajałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych,
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – ocena D,
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*),
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*),
- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

2) Gatunki zwierząt:

- 1337 Bóbr europejski (*Castor fiber*) – ocena D,
- 1352 Wilk (*Canis lupus*) – ocena D.

Obowiązek sporządzenia projektu PZO dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. 2013 nr 0 poz. 627, zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody). Projekt planu zadań ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Zgodnie z art. 32 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Tryb sporządzania i zakres prac koniecznych dla sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określają ustawa o ochronie przyrody oraz:

- 1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 r. nr 34 poz. 186),
- 2) Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Dokumentacja projektu PZO zestawiana jest etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego – Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej udostępnionej przez Generalną Dyрекję Ochrony Środowiska jest możliwe zapoznanie się z kolejnymi etapami prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu.

Ponadto dokumentacja projektu PZO oraz wszelkie informacje na temat stanu prac, w tym informacje o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych są podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej <http://www.bialystok.rdos.gov.pl/natura2000pzo/plany-czerwony-bor.html>.

W procesie sporządzania planu zadań ochronnych niezwykle istotna jest rola Zespołu Lokalnej Współpracy tworzonego przy współudziale osób i podmiotów prowadzących działalność w obszarze. Zorganizowany został cykl 3 warsztatów - spotkań dyskusyjnych, podczas których omawiane były zapisy powstającego planu oraz wypracowywano wspólną wizję ochrony obszaru.

PZO dla obszaru Natura 2000 jest sporządzany na okres 10 lat i ustanawiany w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Jego ustalenia uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego – m. in. w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, a dla istniejących dokumentów tego typu plan zadań ochronnych wskazuje konieczne zmiany ich ustaleń dla eliminacji lub ograniczenia zagrożeń walorów przyrodniczych, dla których ochrony ustanowiono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody).

Zapisy planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

- organy administracji leśnej,
- organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej,
- jednostki wojskowe,

a także dotyczą właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód, właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, przedsiębiorców prowadzących działalność oraz zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na obszarze Natura 2000.

Ustanowienie na mocy zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 skutkuje określonymi ograniczeniami w zagospodarowaniu i gospodarowaniu w miejscach występowania obiektów stanowiących cel i przedmiot ochrony danego obszaru Natura 2000 (siedliska przyrodnicze oraz gatunki i ich siedliska). Formy zagospodarowania takich terenów nie mogą być sprzeczne z zasadami oraz działaniami ochronnymi określonymi w planie.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. rozrod- cza	Pop. przemie- szcza- jąca się	Pop. zimu- jąca	Ocena pop. / st. reprez.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / pow. wzg.	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
S1	2230	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi		0,1					A	A	C	A	Źródło: SDF, określona zbyt mała powierzchnia siedliska
S2	4030	Suche wrzosowiska	<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno- Arctostaphylon</i>	0,4					A	B	C	A	Źródło: SDF, liczne stanowiska o kilku arowych powierzchniach
S3	5130	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych		14,7					A	B	C	B	Źródło: SDF, sukcesja w kierunku boru chrobotkowego
S4	6120	Cieplolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	<i>Koelerion glaucae</i>	1,0					A	A	C	A	Źródło: SDF
S5	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	<i>Arrhenatherion elatioris</i>	0,1					D				Źródło: SDF. Podczas prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w obszarze.
S6	9170	Grąd środkowoeuropejsk i i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	0,5					B	B	C	C	Źródło: SDF
S7	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe	<i>Salicetum albo- fragilis</i> , <i>Populetum</i>	1,0					C	C	C	C	Źródło: SDF

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. rozrodcza	Pop. przemieszczająca się	Pop. zimująca	Ocena pop. / st. reprez.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / pow. wzg.	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
		i jesionowe	<i>albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>										
S8	91I0	Cieplolubne dąbrowy	<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>	2,0					B	B	C	B	Źródło: SDF
S9	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	<i>Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum</i>	0,1					B	B	C	C	Źródło: SDF, liczne stadia przejściowe pomiędzy borem chrobotkowym i zaroślami jałowca pospolitego
Z1	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>		C				D				Źródło: SDF
Z2	1352	Wilk	<i>Canis lupus</i>		C				D				Źródło: SDF, brak potwierdzonych danych

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki).

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

W dniu 27.08.2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wydał Obwieszczenie (WPN.082.1.91.2013.IN), w którym zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektu planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Czerwony Bór PLH200018. Informacja ta została zamieszczona na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku oraz na tablicach ogłoszeń gmin, na terenie których ww. obszar się znajduje, jak również opublikowana w prasie (Gazeta Wyborcza). Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku zawiera informacje o możliwości zapoznania się z dokumentacją, składania uwag i wniosków do projektowanego dokumentu.

W procesie sporządzania projektu planu zadań ochronnych istotny jest udział zainteresowanego społeczeństwa. W związku z tym, w porozumieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Białymstoku został utworzony Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), w którego skład weszły osoby i podmioty prowadzące działalność na obszarze Natura 2000 objętym planem zadań ochronnych. Założono, że skład tego zespołu może być poszerzony w kolejnych etapach prac.

W trakcie prac nad projektem PZO przeprowadzono cykl 3 warsztatów – spotkań dyskusyjnych ZLW, podczas których były omawiane i dyskutowane kolejne etapy sporządzanego planu dla wypracowania wspólnej wizji skutecznej ochrony obszarów Natura 2000.

Członkowie ZLW byli każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych listownie poprzez zaproszenia do uczestniczenia w spotkaniach zespołu wystosowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku. Informacja o spotkaniach zamieszczona była również każdorazowo na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. W poniższej tabeli zestawiono terminy spotkań ZLW.

Tabela 1. Lista spotkań ZLW

Lp.	Data spotkania	Miejsce	Tematyka
1	17.09.2013	Nadleśnictwo Łomża	Podstawy prawne i organizacyjne prac nad projektem PZO, walory przyrodnicze obszaru (przedmioty ochrony).
2	16.10.2013	Nadleśnictwo Łomża	Wyniki prac terenowych – weryfikacja listy przedmiotów ochrony, ocena stanu ochrony; zagrożenia, cele działań ochronnych.
3	05.11.2013	Nadleśnictwo Łomża	Dyskusja nad dokumentacją, doprecyzowanie zapisów w planie, w szczególności w zakresie proponowanych zadań ochronnych.

W ramach projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska udostępniła Platformę Informacyjno-Komunikacyjną (PIK) (<http://pzo.gdos.gov.pl/>), na której są umieszczane również wszelkie materiały i informacje związane z tworzeniem planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000. Platforma ta daje wykonawcy możliwość prezentowania wyników prac i tym samym zapewnia każdemu zainteresowanemu możliwość zapoznania się z wynikami poszczególnych etapów prac nad PZO i komentowania ich. Częścią platformy jest forum dyskusyjne, gdzie każdy zainteresowany może się wypowiedzieć na tematy związane z ww. obszarem Natura 2000 i PZO tworzonymi dla tego obszaru.

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ochrona i zarządzanie obszarami NATURA 2000 i innymi formami ochrony przyrody, udostępnianie informacji o środowisku, w tym dokumentacji PZO oraz zweryfikowanego SDF obszaru wydanie zarządzenia w sprawie PZO dla obszaru udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w rejonie obszaru lub udział w tych ocenach współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w rejonie obszaru, w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody współpraca z organizacjami ekologicznymi działającymi w rejonie obszaru 	ul. Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok	tel.: +488574069 81 w. 10 lub +48857403380 w. 10 fax: +48857406982 e-mail: biuro.bialystok@rdos.gov.pl
2	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> realizacja polityki ochrony środowiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> zarządzania ochroną przyrody, w tym m.in. obszarami Natura 2000 kontroli procesu inwestycyjnego realizacja zadań z zakresu zapobiegania i naprawy szkód w środowisku zarządzanie informacją o środowisku przyrodniczym rejestracja organizacji w krajowym rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu tworzenie i koordynacja krajowej sieci „Partnerstwo: Środowisko dla rozwoju” 	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	tel.:+48225792168 e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl
3	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	<ul style="list-style-type: none"> realizacja polityki zrównoważonego rozwoju, m.in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> opracowywanie planów i programów regionalnych i ich wdrażanie, planowanie przestrzenne województwa, analizę potrzeb mieszkańców województwa w zakresie wykonywanych zadań, a także analiza ocenę skuteczności ich realizacji współpraca z administracją rządową, promocja województwa we wszystkich dziedzinach działalności 	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok	tel.: +48856654549 fax: +48856654567 e-mail: kancelaria@wrotapodlasia.pl http://www.wrotapodlasia.pl
4	Wojewoda Podlaski Podlaski Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie do miejscowych warunków celów polityki rządu i koordynacja zadań wynikających z realizacji tej polityki odpowiedzialność za współdziałanie organów administracji rządowej i samorządo- 	ul. Mickiewicza 9 15-213 Białystok	tel.: +48857439315 fax: +48857439231 e-mail: bok@bialystok.uw.gov.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		<p>wej działających w województwie podlaskim i kierowanie tą współpracą w zakresie w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ koordynacja działań związanych z zarządzaniem kryzysowym ▪ odpowiedzialność za plan ochrony przed powodzią i ocenę stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa 		
5	Starostwo Powiatowe w Zambrowie	<p>regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiniowanie rozwiązań przyjętych w projektach studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, - wykonanie obowiązków Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne - przygotowanie i aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami oraz przygotowywanie sprawozdań z ich realizacji - udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie na terenie powiatu - wykonywania pozwoleń wodno-prawnych na pobór wody lub wprowadzania ścieków do wód - wydawanie pozwoleń na budowę - wykonywanie czynności związanych ze sprawowaniem nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa - nakazywanie zalesienia, zadrzewienia lub zakrzewienia gruntów, ze względu na ochronę gleb przed erozją i ruchami masowymi ziemi 	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	<p>tel.: +48862712418 fax: +48862712092 e-mail: starosta@powiatzambrowski.com</p>
6	Urząd Gminy Zambrów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne na terenie miasta i gminy w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej - zarządzanie terenami ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje na terenie miasta i gminy ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych ▪ wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach 	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	<p>tel.: +48862714616 fax: +48862712069 e-mail: ugz@uzgzambrow.pl</p>

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
7	Sołectwo Bacze Mokre	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Bacze Mokre 39 18-300 Zambrów	-
8	Sołectwo Czerwony Bór	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Czerwony Bór2/2 18-400 Łomża	-
9	Sołectwo Krajewo-Borowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Krajewo-Borowe 9 18-300 Zambrów	-
10	Sołectwo Krajewo-Ćwikły	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Krajewo-Ćwikły 11 18-300 Zambrów	-

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
11	Sołectwo Tabędz	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Tabędz 21 18-300 Zambrów	-
12	Zagroby-Zakrzewo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Zagroby-Zakrzewo 20 18-300 Zambrów	-
13	Sołectwo Zbrzeźnica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, - projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, - utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; ▪ wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; ▪ podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Zbrzeźnica 46 18-300 Zambrów	-
14	Urząd Gminy Szumowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne na terenie miasta i gminy w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej - zarządzanie terenami ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje na terenie miasta i gminy ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych 	ul. 1 Maja 50 18-305 Szumowo	tel./fax: +48864768011 +48864768012 +48864768013 +48864768005 e-mail: szumowo@szumowo.pl lub sekretariat@szumowo.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		<ul style="list-style-type: none"> wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach 		
15	Sołectwo Głęboch Wielki	<ul style="list-style-type: none"> wyrażanie opinii we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach a w szczególności dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym sołectwa, projektów rozstrzygnięć organów gminy w części dotyczącej sołectwa, utworzenia, likwidacji sołectwa oraz zmiany jego terytorium; wnioskowanie do organów gminy we wszystkich istotnych dla sołectwa sprawach przekraczających zakres kompetencji sołectwa; podejmowanie i rozwijanie inicjatyw społecznych na rzecz sołectwa 	Głęboch Wielki 18-305 Szumowo	-
16	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> sprawowanie zarządu administracyjnego na terenie obszaru i w jego bezpośrednim sąsiedztwie sporządzenie planów urządzenia lasu dla nadleśnictw, w tym dla Nadleśnictwa Łomża 	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	tel.: +48857481800 fax: +48856522373 e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
17	Nadleśnictwo Łomża	<ul style="list-style-type: none"> zarządzanie gospodarką leśną na terenie obszaru i w jego sąsiedztwie promowanie wartości przyrodniczych obszaru, edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, udostępnianie informacji o terenie obszaru wykonanie zadań PUL nadleśnictwa na gruntach w zarządzie LP prowadzenie działań ochronnych na Obszarze Natura 2000 należącym do LP 	ul. Nowogrodzka 60 18-400 Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
18	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych na obszarze utrzymywanie wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych na obszarze 	ul. Handlowa 6 15-399 Białystok	tel.: +48857481206 fax: +48857481200 e-mail: wzmiuw@wzmiuw.bialystok.pl
19	Podlaska Izba Rolnicza	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii promowanie wsi i rolnictwa 	Porosły 36D 16-070 Choroszcz	tel/fax: +48856760862 tel.: +48856760858 kom.: +48509934202 e-mail: bialystok@pirol.pl
20	Podlaska Izba Rolnicza. Biuro Powiatowe w Zambrowie	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii promowanie wsi i rolnictwa 	al. Wojska Polskiego 27 18-301Zambrów	tel.: +48862712452 e-mail: zambrow@pirol.pl
21	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w	<ul style="list-style-type: none"> doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii 	ul. Legionowa 9 18-300 Zambrów	tel./fax: +48862712435 e-mail: zambodr@zetobi.com.pl ;

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	Zambrowie	<ul style="list-style-type: none"> promowanie wsi i rolnictwa 		zambrow@odr-szepietowo.pl
22	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Podlaski Oddział Regionalny	<ul style="list-style-type: none"> analizy, szkolenia i doradztwo z zakresu działalności rolniczej i świadomości ekologicznej rolników prowadzenie działań na rzecz rozwoju rynku rolnego, poprawy jakości wykorzystywanego sprzętu rolniczego i poprawy jakości produktów rolnych gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej współpraca w zakresie ochrony środowiska z organami ochrony środowiska 	ul. Nowa 2 18-400 Łomża	tel.: +48862156311 +48862156312 fax: +48862164513 e-mail: podlaski@arimr.gov.pl
23	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Olsztynie Filia w Suwałkach	<ul style="list-style-type: none"> wparcie rolników, mieszkańców wsi, przedsiębiorców, samorządów lokalnych oraz podmiotów z sektora rybackiego w ramach realizacji programów sektorowych, takich jak Program rozwoju obszarów wiejskich i Program Operacyjny – Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> dofinansowywania modernizacji gospodarstw i z programów rolnośrodowiskowych, szkoleń i doradztwa zawodowego dla rolników i posiadaczy lasów wypłaty dopłat unijnych dla rolników 	ul. Sportowa 22 16-400 Suwałki	tel.: +48875663591, +48875651847, +48875651126 fax: +485665861 e-mail: suwalki@anr.gov.pl
24	Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Łomży	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie gospodarki łowieckiej współdziałanie z administracją publiczną w dziedzinie zachowania i rozwoju populacji zwierząt dziko żyjących oraz w ochronie środowiska przyrodniczego wspieranie i prowadzenie badań naukowych w dziedzinie gospodarowania zwierzyną informacja i edukacja z zakresu tematyki łowieckiej 	ul. Kaktusowa 8, 18-400 Łomża	tel./fax. 086-2164142 e-mail: zo.lomza@pzlow.pl
25	Polski Związek Wędkarski Okręg Białystok	użytkowanie rzek w zakresie gospodarki rybackiej	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	tel./fax: +48856752526, +48856752556 e-mail: pzwzobial@wp.pl
26	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Białystok Oddział w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> współudział w realizacji polityki transportowej w zakresie dróg, gromadzenie danych i sporządzanie informacji o sieci dróg publicznych, nadzór nad przygotowaniem infrastruktury drogowej na potrzeby obrony państwa, współpraca z organami samorządu terytorialnego w zakresie rozbudowy i utrzymania infrastruktury drogowej, 	ul. Zwycięstwa 2 15-703 Białystok	tel.: +48856645850 fax: +48856523708 e-mail: sekretariat.bialystok@gddkia.gov.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		<ul style="list-style-type: none"> zarządzanie ruchem na drogach krajowych, ochrona zabytków drogownictwa, wykonywanie zadań związanych z przygotowaniem i koordynowaniem budowy i eksploatacji albo wyłącznie eksploatacji, autostrad płatnych 		
27	Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Białymstoku	<p>działalność w zakresie ochrony zabytków</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie rejestru i ewidencji zabytków, gromadzenie dokumentacji w tym zakresie - planowanie ochrony - nadzór nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich i ochroną zabytków - współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków i opieki nad zabytkami 	ul. Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok	tel.: +48857412332 fax: +48857327562 e-mail: sekretaria@wuoz.bialystok.pl
28	PKP Polskie Linie Kolejowe SA Biuro Ochrony Środowiska	zarządzanie liniami kolejowymi w zakresie utrzymania i modernizacji infrastruktury, prowadzenie ruchu pociągów zgodnie z obowiązującymi zasadami, w tym ze standardami ochrony środowiska	ul. Targowa 74 03-734 Warszawa	tel.: +48224733291 fax: +48224732744 e-mail: ios@plk-sa.pl
29	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Białymstoku	zarządzanie terenami będącymi własnością lub w zarządzie wojska	ul. Saperska 1 10-073 Olsztyn	tel.: +48895421600 fax: +480895421689 e-mail: bd.
30	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	<ul style="list-style-type: none"> planowanie i kontrola gospodarowania wodami obszaru określanie warunków korzystania z wód obszaru ustanawianie i znoszenie obwodów rybackich oraz użytkowanie jezior i rzek w zakresie gospodarki rybackiej opracowywanie studiów i planów ochrony przeciwpowodziowej w obszarze 	ul. Zarzecze 13B 03-194 Warszawa	tel. centrala: +48225870200 tel. sekretariat: +48225870211 fax: +48225870202 e-mail: sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
31	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Gminy Zambrów	wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych	Wola Zambrowska 95a lok. 1 18-300 Wola Zambrowska	tel.: +48862711000 e-mail: bd.
32	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Szumowskiej	wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych	1-go Maja 27 18-305 Szumowo	tel. +48862707040 fax: +48864769077 e-mail: w.polak@onet.eu

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
33	Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia	podejmowanie i realizowanie przedsięwzięć zmierzających do zrównoważonego rozwoju Podlasia z jednoczesnym przestrzeganiem zasad ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych	Puchły 62 17-210 Puchły	tel.: +48857437323 fax: +48857437323 e-mail: stepaniukm@poczta.onet.pl
34	Zakład Produkcji Kruszyw Rupińscy Sp. J.	prowadzenie działalności gospodarczej na terenie obszaru – produkcja kruszywa – kopalnia Szumowo	ul. Przemysłowa 28 18-305 Szumowo	tel.: +48864768122 e-mail: biuro@zpkszumowo.pl
35	Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechnika Białostocka	<ul style="list-style-type: none"> działalność naukowa z zakresu badań genezy rzeźby i współczesnych procesów morfogenetycznych, gleb, siedlisk mokradłowych, siedlisk leśnych, zasobów wodnych, gatunków chronionych i zagrożonych północno-wschodniej Polski, wykorzystania GIS w ocenie stanu i prognozowaniu zmian w środowisku działalność naukowa z zakresu badań środowiska kulturowego, kształtowania przestrzeni miast i wsi 	ul. Wiejska 45A 15-351 Białystok	tel.: +48857469653 e-mail: wb.koiks@pb.edu.pl
36	Towarzystwo Ochrony Siedlisk „ProHabitat”	<p>działania na rzecz ochrony zagrożonych ekosystemów, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> prowadzenie i wspieranie projektów z zakresu renaturalizacji siedlisk przyrodniczych na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności biologicznej inicjowanie, prowadzenie, organizowanie i finansowanie badań naukowych edukacja ekologiczna działalność wydawnicza organizowanie i propagowanie turystyki ekologicznej współpraca z administracją państwową i samorządową 	ul. Wołodyjowskiego 8A/1 15-309 Białystok	tel.: +48504288448 e-mail: kamocki@prohabitat.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1.	Iwona Naliwajek	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	tel.: +48857406981 w. 27 e-mail: inaliwajek@rdos.gov.pl
2.	Małgorzata Bidłasik	Koordynator Planu, ekspert GIS	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48223750549 e-mail: malgorzata.bidlasik@ios.edu.pl
3.	Łukasz Chachulski	Ekspert ds. ochrony siedlisk	Ekspert niezależny	tel. +48225932664 e-mail: lukasz_chachulski@sggw.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
4.	Małgorzata Hajto	Ekspert ds. planowania przestrzennego	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48223750549 e-mail: malgorzata.hajto@ios.edu.pl
5.	Zdzisław Cichocki	Ekspert ds. planowania przestrzennego	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel.+ 48713283752 bm@ios.edu.pl
6.	Agnieszka Kuśmierz	Ekspert ds. komunikacji społecznej	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48223750549 e-mail: a.kusmierz@ios.edu.pl
7.	Jan Borzyszkowski	Moderator	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48223750549 e-mail: jan.borzyszkowski@ios.edu.pl
8.	Beata Bezubik	Przedstawiciel RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	tel.: +488574069 81 fax: +48857406982 e-mail: bbezubik@rdos.gov.pl
9.	Grzegorz Piekarski	Przedstawiciel RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	tel.: +488574069 81 fax: +48857406982 e-mail: gpiekarski@rdos.gov.pl
10.	Adam Pawłowski	Przedstawiciel RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	tel.: +488574069 81 fax: +48857406982 e-mail: apawlowski@rdos.gov.pl
11.	Renata Ściegosz	Przedstawiciel RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska WST Łomża	tel.: +48862164271 e-mail: rsciegosz@rdos.gov.pl
12.	Ryszard Serwatka	Przedstawiciel urzędu marszałkowskiego	Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego	tel.: +48856654549 fax: +48856654567 e-mail: kancelaria@wrotapodlasia.pl
13.	Anna Makowska	Przedstawiciel ARiMR	ARiMR Podlaski Oddział Regionalny w Łomży	tel. 86 2156354 email: anna.makowska@arimr.gov.pl
14.	Zenon Jastrząb	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Szumowo	tel./fax: +48864768011 +48864768012 +48864768013 +48864768005 e-mail: szumowo@szumowo.pl lub sekretariat@szumowo.pl
15.	Krzysztof Oniszczyk	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel.: +48857481800 fax: +48856522373

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
				e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
16.	Barbara Gołowacz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel.: +48857481800 fax: +48856522373 e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
17.	Stanisław Kułak	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel.: +48857481800 fax: +48856522373 e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
18.	Dariusz Godlewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
19.	Marcin Kiełczewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
20.	Jarosław Matysiewicz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
21.	Grzegorz Bagiński	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
22.	Mariusz Mieczkowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
23.	Mirosław Rusiecki	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
24.	Zbigniew Mieczkowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Łomża	tel.: +4886216 54 94 fax: +48862164027 e-mail: lomza@bialystok.lasy.gov.pl
25.	Zdzisław Tymiński	Przedstawiciel agencji rolniczej	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Olsztynie Filia w Suwałkach	tel.: +48875663591, +48875651847, +48875651126 fax: +485665861 e-mail: suwalki@anr.gov.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
26.	Jolanta Grodzka	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Zespół Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	tel./fax: +48862712435 e-mail: zambodr@zetobi.com.pl ; zambrow@odr-szepietowo.pl
27.	Dariusz Karwowski	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Zespół Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	tel./fax: +48862712435 e-mail: zambodr@zetobi.com.pl ; zambrow@odr-szepietowo.pl
28.	Henryk Śledziwski	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Oddział Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	tel./fax: +48862712435 e-mail: zambodr@zetobi.com.pl ; zambrow@odr-szepietowo.pl
29.	Kazimierz Korytkowski	Przedstawiciel izby rolniczej	Podlaska Izba Rolnicza. Biuro Powiatowe w Zambrowie	tel.: +48862712452 e-mail: zambrow@pirol.pl
30.	Irena Iwaniuk	Przedstawiciel konserwatora zabytków	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku Delegatura w Łomży	tel/fax (086) 216 34 08 e-mail: del.lomza@wuozy.bialystok.pl
31.	Jerzy Włostowski	Przedstawiciel organizacji łowieckiej	PZŁ Zarząd Okręgowy w Łomży	tel./fax. 086-2164142 e-mail: zo.lomza@pzlow.pl

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Lp .	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1.	<i>Materiały publikowane</i>	Standardowy Formularz Danych	Zgodny z wymaganiami prawa.	Najwyższa. Materiał źródłowy.	http://natura2000.gdos.gov.pl/
2.		Bargielski, J. 2007 Program Ochrony Przyrody. Referat w sprawie aktualizacji programu ochrony przyrody Nadleśnictwo Łomża, Łomża, manuskrypt	Praca przeglądowa.	Przydane.	Biblioteka.
3.		Czyżeska K. 1992. Syntaksonomia śródlądowych pionierskich muraw napiaskowych. <i>Monographiae Botanicae</i> 74: 1-174.	Podstawowe informacje o zbiorowiskach roślinnych występujących w obszarze Natura 2000.	Wysoka.	Biblioteka.
4.		Sokołowski A. W. 1998 Roślinność rezerwatu Dębowe Góry w województwie łomżyńskim Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody 17(1) 3-14	Informacja o gatunkach i zbiorowiskach roślinnych występujących w przedmiotowym obszarze Natura 2000.	Najwyższa. Materiał źródłowy.	Biblioteka.
5.	<i>Plany/programy /strategie/projekty</i>	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 - 31.12.2019 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Dane dotyczące opisów taksacyjnych wydzieleni, form ochrony przyrody i zabiegów gospodarczych.	Pomocne w odszukiwaniu płatów siedlisk Natura 2000 w terenie.	http://www.lasy.com.pl/web/lomza/home

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Charakteryzowany obszar jest położony w zachodniej części województwa podlaskiego, na terenie powiatu zambrowskiego, gmin: Zambrów i Szumowo (w niewielkiej części). Pod względem fizycznogeograficznym przez ten obszar przebiega wysokiej rangi granica pomiędzy regionami zachodnioeuropejskimi i wschodnioeuropejskimi. Według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego (2002) zachodnia, przeważająca część opisywanego obszaru przynależy do mezoregionu Międzyrzecza Łomżyńskiego (318.67) w ramach Nizin Środkowopolskich, natomiast mniejsza część wschodnia do mezoregionu Wysoczyzny Wysokomazowieckiej (843.35) w ramach Wysoczyzn Podlasko – Białoruskich. Granica pomiędzy tymi mezoregionami przebiega wzdłuż wschodniego podnóża wału Czerwonego Boru (Kondracki 2002).

W hierarchicznej regionalizacji geobotanicznej J.M. Matuszkiewicza (1993) obszar Czerwonego Boru jest usytuowany w Krainie Północnomazowiecko-Kurpiowskiej, Podkrainie Kurpiowskiej, Okręgu Międzyrzecza Łomżyńskiego (E.2b.10.) a w nim prawie w całości w podokręgu c – Wzgórz Czerwonego Boru. Jedynie wschodnie niewielkie części charakteryzowanego obszaru Natura 2000 sięgają podokręgu d – Zambrowskiego. Kraina Północnomazowiecko - Kurpiowska ogólnie charakteryzuje się borami zespołu *Peucedano-Pinetum*, grądami mazowieckimi i występowaniem kontynentalnego boru mieszanego *Serratulo-Pinetum*. Różnicuje się przestrzennie w zależności od wykształcania się odmian borów oraz łągów jesionowo-olszowych (Matuszkiewicz 1993).

Obszar Czerwonego Boru stanowi południkowo wydłużony pas terenu, o szerokości od 2 do około 6 km. Południkowo ciągnie się na długości około 24 km pomiędzy Łomżą i Szumowem. Jest to stosunkowo wysoko wyniesiony wał, wznoszący się 40 – 100 metrów ponad sąsiadujące od zachodu i wschodu równinne obszary. Kulminacja wału sięga 225,1 m n.p.m. a wyznaczonego obszaru Natura 2000, zlokalizowanego głównie w jego południowej części, osiąga wysokość około 182 m n.p.m.

Wał Czerwonego Boru ma charakter akumulacyjnej moreny czołowej utworzonej pomiędzy lobami lądolodu: ostrołęckim na zachodzie i zambrowskim na wschodzie. Jest to wyraźna forma o nietypowo urozmaiconej rzeźbie pomimo, że wiekowo jest przynależna do zlodowaceń środkowopolskich, stadiału Wkry w zlodowaczeniu Warty. W podłożu występuje charakterystyczna dla moren czołowych zmienność różnych utworów lodowcowych: glin zwałowych, piasków i żwirów z kamieniami i głazami. Przeważają utwory piaszczysto-żwirowe, szczególnie w południowej, głównej części obszaru Natura 2000. Jedynie w jego północno-wschodnim skraju, w bezpośrednim sąsiedztwie wału morenowego, gdzie występuje obszar źródłowy cieków pośrednio spływających do doliny Narwi, występują utwory deluwialne oraz akumulacji wodnej, z większą zawartością substancji ilastych. Miąższość ich jest niewielka a głębiej zalegają typowe utwory moreny dennej, głównie gliny zwałowe.

W pokrywie glebowej dominują gleby rdzawe, które w zależności od lokalnych warunków litologicznych, rzeźby terenu i stopnia zerodowania wskutek oddziaływań antropogenicznych związanych z funkcjonowaniem byłego poligonu wojskowego, różnicują się na podtypy gleb rdzawych, często z cechami bielcowania. W miejscach silnego zerodowania powierzchni terenu pokrywa glebowa uległa zniszczeniu lub częściowemu ogłowieniu. W takich miejscach występują gleby słabo ukształtowane o bardzo małej zawartości substancji próchnicznych użyźniających siedliska. W części wschodniej, zwłaszcza u podnóża wału morenowego, w pokrywie glebowej pojawiają się niewielkie zasięgi gleb deluwialnych, mad brunatnych oglejonych i gleb brunatnych dystroficznych.

Pod względem hydrologicznym obszar Natura 2000 (również cały obszar Czerwonego Boru) znajduje się w strefie wododziałowej pomiędzy zlewniami 3-go rzędu, na międzyrzeczu Narwi i Bugu. Jedynie w niewielkiej części północno-wschodniej głównego obszaru Natura 2000 występuje obszar źródłowy, z którego biorą początek małe cieki pośrednio odprowadzające wody do Narwi.

W rejonie Czerwonego Boru nie występują główne zbiorniki wód podziemnych w utworach czwartorzędowych. Obszar Czerwonego Boru przecina natomiast granica

wyznaczonego głównego zbiornika wód podziemnych w utworach trzeciorzędowych. Nie jest on jednak istotny dla obszaru Natura 2000 ponieważ występuje na głębokości znacznie poniżej 100 metrów (przeciętnie – 160 metrów).

W analizie krajobrazu dla tego obszaru podkreśla się związek z jednostkami geomorfologicznymi, podkreślając lobalny układ dość dobrze wykształconych moren końcowych stanowiących wyraźną granicę morfologiczną w obszarze staroglacjalnym. Krajobraz ten określa się jako nizinny – wzgórzowy – glacialny (wielkiego wału morenowego), wg S. Gilewskiej 1999, w: Geografia Polski, środowisko przyrodnicze (s. 243-288). Natomiast w wyróżnionych krajobrazach roślinnych J.M. Matuszkiewicza (1993) występuje tu krajobraz śródlądowych borów sosnowych, w postaci mazurskiej z zespołem *Peucedano-Pinetum*. Lokalnie, w miejscach wylesionych d. poligonu wojskowego występuje mozaikowość krajobrazu urozmaiconego murawami napiaskowymi.

Opisywany obszar Czerwonego Boru stanowi fragment przebiegu głównego ekologicznego Korytarza Północno-Centralnego (KPnC) łączącego Puszcę Białowieską z Parkiem Narodowym Ujście Warty. W tym przebiegu łączy dolinę Narwi z doliną Bugu. Zaliczany jest także do sieci korytarzy międzynarodowych (Jędrzejewski, Ławreszuk 2009). Zawiera on zarówno obszary leśne jak i nieleśne (w tym wylesione wskutek działania poligonu). Nie jest rejestrowany w krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA.

Z krajowych form ochrony przyrody w części północnej Czerwonego Boru występuje leśny rezerwat Dębowe Góry, wchodzący w skład charakteryzowanego obszaru Natura 2000. Jest stosunkowo nieduży, powierzchnia jego wynosi około stu hektarów. Ze względu na intensywne w przeszłości użytkowanie wojskowe południowej, głównej części obszaru Natura 2000 nie występują inne formy ochrony przyrody. W stosunkowo bliskim sąsiedztwie od strony północnej występuje Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi, obejmujący przełomową dolinę Narwi wraz ze zboczami sąsiadujących wysoczyzn. Nie występuje jednak ścisła więź pomiędzy opisywanymi obszarami ochrony przyrody.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Lasy	Skarb Państwa, własność komunalna, własność prywatna	4845,40	95,9
Grunty orne	Skarb Państwa, własność prywatna	5,39	0,1
Łąki trwałe	Skarb Państwa, własność prywatna	37,68	0,7
Pastwiska trwałe	Skarb Państwa, własność prywatna	163,73	3,2

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu
Lasy	Skarb Państwa, własność komunalna, własność prywatna	brak dopłat	
Sady	Skarb Państwa, własność prywatna		
Trwałe użytki zielone	Skarb Państwa, własność prywatna		
Wody	Skarb Państwa, własność prywatna		
Tereny zadrzewione lub zakrzewione	Skarb Państwa, własność prywatna		
Inne	Skarb Państwa, własność prywatna		

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1.	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego</p> <p>Uchwała nr IX/80/03Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r.</p> <p>Dz. Urz. Woj. Podl. 2003 nr 108 poz. 2026</p>	<p>Sejmik Województwa Podlaskiego (organ uchwalający)</p> <p>Zarząd Województwa Podlaskiego (organ wykonawczy)</p> <p>Dokument był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Plan uwzględnia obszar Natura 2000 wymieniając Czerwony Bór jako jedną z ostoi przyrody o znaczeniu europejskim, predystynowaną do włączenia w sieć Natura 2000. Wdrożenie sieci Natura 2000 wskazuje się jako główny kierunek ochrony zasobów środowiska w województwie.</p> <p>Obszar Natura 2000 położony jest w obrębie "zachodniego obszaru funkcjonalnego". Główną funkcją obszaru jest rolnictwo. Funkcję uzupełniającą stanowi przemysł rolno-spożywczy. Wśród zasobów obszaru wskazywane są lasy i złoża piasków, żwirów i kruszywa naturalnego. W tym zakresie w załączniku graficznym wskazuje się miejsce udokumentowanego występowania kruszyw w rejonie Szumowa, niemniej nie wymienia się tego obszaru jako istotnego w kierunkach rozwoju przemysłu materiałów budowlanych. Dla rolnictwa wskazuje się preferencję jego ekologicznego charakteru w obszarach Natura 2000. Wśród kierunków rozwoju infrastruktury transportowej wskazano w rejonie Czerwonego Boru wybudowanie lotniska sportowo-sanitarnego. Jest ono planowane w celu podniesienia atrakcyjności województwa podlaskiego poprzez rozwój infrastruktury transportowej. W załączniku graficznym wzp wskazuje się lokalizację tego lotniska.</p> <p>Plan generalnie uwzględnia szeroko aspekty związane z siecią Natura 2000 mimo uchwalenia dokumentu przed wejściem Polski do UE. Ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego województwa zapewniają priorytet ochrony środowiska i przyrody. Negatywny wpływ na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 może mieć</p>	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Nie ustalono istotnych dla obszaru Natura 2000 działań minimalizujących lub kompensujących, gdyż nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko dokumentu.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			zaplanowane w obszarze lotnisko. Koliduje z przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. Z tego też powodu proponuje się wprowadzenie zmiany w tym zakresie w analizowanym dokumencie (tab. 8).		
2.	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zambrów</p> <p>Uchwała nr 9/III/02 Rady Gminy Zambrów z 19 grudnia 2002 r. zmieniona:</p> <p>Uchwałą nr 171/XXXII/10 Rady Gminy Zambrów z dnia 11 marca 2010 r.,</p> <p>Uchwałą nr 98/XIV/12 Rady Gminy Zambrów z dnia 20 kwietnia 2012 r</p> <p>Uchwałą nr 99/XIV/12 Rady Gminy Zambrów z dnia 20 kwietnia 2012 r.</p> <p>Uchwałą nr 100/XIV/12 Rady Gminy Zambrów z dnia 20 kwietnia 2012 r.</p>	<p>Rada Gminy Zambrów (organ uchwalający)</p> <p>Wójt Gminy Zambrów (organ wykonawczy)</p> <p>Dokument był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Dokument (jedynie w części tekstowej) uwzględnia obszar Natura 2000.</p> <p>Obszar Natura 2000 położony jest w obrębie wyznaczonej w Studium jednostki funkcjonalnej przyrodniczo-leśnej, obejmującej najcenniejsze zasoby przyrodnicze gminy. W jednostce tej zasadą rozwoju gospodarczego jest priorytet ochrony zasobów przyrodniczych, ich wzmacnianie i racjonalne wykorzystanie. Kierunki rozwoju w jednostce to : leśnictwo, rolnictwo ekologiczne, turystyka i rekreacja. Istotne są postulaty Studium w zakresie rozwoju turystyki dot. jednostki przyrodniczo-leśnej: tworzenie bazy sportu i wypoczynku, realizacja zabudowy letniskowej na nieużytkowanych terenach rolniczych, adaptacja nieużytkowanych obiektów powojennych. W załączniku graficznym do Studium (na rysunku Studium) wyznaczono strefy rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowe. Jedna z takich stref znajduje się w obszarze Natura 2000 i koliduje z siedliskiem 2330 w niewielkim fragmencie (część wydzielania 33d, zaplanowany parking). Tereny o wymienionej funkcji planuje się także na wschód od granicy obszaru Natura 2000. Zabudowa tych terenów – zgodnie z postulatem Studium - wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W kierunkach rozwoju sportu, wypoczynku i rekreacji wymienia się budowę lotniska sportowego-sanitarnego. W załączniku graficznym określono teren tego obiektu wraz z funkcjami uzupełniającymi (dla terenu uchwalono plan</p>	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Brak informacji.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>miejscowy, por. wiersz 3).</p> <p>W południowej części obszaru Natura 2000 znajduje się teren składowiska odpadów. W Studium przewiduje się rozbudowę obiektu z wykluczeniem termicznych technologii utylizacji odpadów stałych oraz zakazem składowania odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Z uwagi na stwierdzoną kolizyjność dokumentu z przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 proponuje się jego zmianę w zakresie postulatów budowy lotniska sportowo-sanitarnego. (por. tab. 8)</p> <p>Nie proponuje się zmiany w odniesieniu do siedliska 2330 (płatu położonego przy północnej granicy obszaru Natura 2000, wydzielanie 33d), tj. wskazania wymogu uchwalenia planu miejscowego dla tego terenu.</p> <p>Nie wskazuje się potrzeby zmiany Studium w zakresie lokalizacji składowiska odpadów.</p>		
3.	<p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Zambrów, obejmującego teren lotniska sportowo – sanitarnego w kompleksie leśnym Czerwony Bór.</p> <p>Uchwała nr 160/XXXV/06 Rady Gminy Zambrów z dnia 30 marca 2006 r.</p> <p>Dz. Urz. Woj. Podl. 2006 nr 171 poz. 1583</p>	<p>Rada Gminy Zambrów (organ uchwalający)</p> <p>Wójt Gminy Zambrów (organ wykonawczy)</p> <p>Dokument był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Plan obejmuje teren położony w całości w obszarze Natura 2000 w jego północno-wschodniej części. Jest to teren o powierzchni około 98 ha, dla którego ustala się przeznaczenie - teren KL komunikacji lotniczej (lotnisko) a także tereny dróg dojazdowych oraz teren parkingu. Przeznaczenie terenu ustalone w planie pozostaje w kolizji z płatem siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.</p> <p>Dokument wymaga zmiany z uwagi na potrzeby ochrony siedliska 2330 w obszarze Natura 2000 (por. tab. 8)</p>	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Brak informacji.
4.	<p>Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zambrów</p> <p>Uchwała nr 102/XXIII/97 Rady Gmi-</p>	<p>Rada Gminy Zambrów (organ uchwalający)</p> <p>Wójt Gminy Zambrów</p>	<p>Plan obejmuje m.in. fragment terenu położonego przy północnej granicy obszaru Natura 2000 (poza tym obszarem) i ustala dla tego terenu eksploatację kruszywa naturalnego. Plan ustala zachowanie 14-metrowej strefy</p>	-	Brak informacji.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
	ny Zambrów z dnia 20 marca 1997 r.	(organ wykonawczy) Dokument nie był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.	ochronnej od granicy lasu oraz obowiązek rekultywacji przez zalesienie. W sąsiedztwie przedmiotowego terenu nie występują siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000. Występujące na południe od przedmiotowego terenu płaty siedliska 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapienych nie są wrażliwe na oddziaływanie tego typu przedsięwzięcia (np. zmiana stosunków wodnych).		
5.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szumowo Uchwała nr 196/XLI/02 Rady Gminy Szumowo z dnia 8 października 2002 r. zmieniona: Uchwałą Nr XXI/142/13 Rady Gminy Szumowo z dnia 18 września 2013 r.	Rada Gminy Szumowo (organ uchwalający) Wójt Gminy Szumowo (organ wykonawczy) Dokument był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.	W gminie Szumowo znajduje się niewielki fragment obszaru Natura 2000, położony w rolniczo-leśnej jednostce funkcjonalne wskazanej w Studium. W obszarze tym dominującą funkcją jest rolnictwo. W rejonie granicy obszaru Natura 2000 – na północny zachód od miejscowości Głęboch Wielki wskazuje się w rysunku Studium „rejon koncentracji zabudowy lotniskowej”. W zasadach zagospodarowania terenu postuluje się realizację zabudowy lotniskowej „w wyznaczonych strefach zabudowy wsi oraz poprzez adaptację nieużytkowanych siedlisk rolniczych”. Studium ustala ochronę terenów istniejących lasów przed zmianą przeznaczenia na inne cele, w tym szczególnie pod budownictwo lotniskowe. W gminie Szumowo, w tym także w sąsiadującej z obszarem Natura 2000 wsi Głęboch Wielki gospodarka ściekowa jest realizowana poprzez indywidualne rozwiązana (zbiorniki bezodpływowe). Najbliżej położone płaty chronionych lasów grądowych z uwagi na ukształtowanie powierzchni ziemi i kierunki spływu wód nie podlegają wpływowi czynników związanych z nieuporządkowaną gospodarką ściekową. W Studium dla terenów zabudowy sąsiadujących z obszarem Natura 2000	-	Nie ustalono istotnych dla obszaru Natura 2000 działań minimalizujących lub kompensujących, gdyż nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko dokumentu.

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
			<p>postuluje się przydomowe oczyszczalnie ścieków. W granicach gminy Szumowo nie stwierdzono chronionych siedlisk przyrodniczych. Jednocześnie Studium zachowuje leśne przeznaczenie terenów położonych w obszarze Natura 2000 i zapewnia ochronę przed zmianą tego przeznaczenia. Ustalenia Studium nie będą miały negatywnego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Proponuje się wyłączenie fragmentu położonego w gminie z obszaru Natura 2000.</p>		
6.	<p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Głęboch Wielki.</p> <p>Uchwała Nr XXI/143/13 Rady Gminy Szumowo z dnia 18 września 2013 r.</p> <p>Dz. Urz. Woj. Podl. 2013 nr 15 poz. 3500</p>	<p>Rada Gminy Szumowo (organ uchwalający)</p> <p>Wójt Gminy Szumowo (organ wykonawczy)</p> <p>Dokument był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Plan obejmuje tereny zabudowy położone przy granicy obszaru Natura 2000 wraz z fragmentem lasu i pól znajdujących się w granicach tego obszaru. Dla terenu w obszarze Natura 2000 ustala się przeznaczenie tereny lasów (ZL) oraz tereny rolnicze (R), tym samym zachowuje się dotychczasowe zagospodarowanie terenu. Jednocześnie w zasadach ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w Planie wymienia się obszar Natura 2000 i ustala bezpośrednio dla tego terenu „pozostawienie obszaru w dotychczasowym użytkowaniu leśnym i rolnym”, a także ochronę poszczególnych elementów środowiska. Ustalenia Planu nie będą miały negatywnego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.</p>	-	<p>Nie ustalono istotnych dla obszaru Natura 2000 działań minimalizujących lub kompensujących, gdyż nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko dokumentu.</p>

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia ha	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze							
1.	2230 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	A	52,78	14	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
2.	4030 Suche wrzosowiska	A	25,85	10	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
3.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	B	290,60	16	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
4.	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	1,36	1	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
5.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	15,47	1	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
6.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	C	10,29	3	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.
7.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy	B	42,50	1	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitytosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia ha	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
8.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy i chrobotkowa postać sosnowego boru świeżego	B	119,32	5	Zgodnie z mapą (załącznik 3)	dobry	Inwentaryzacja terenowa w okresie sierpień – październik 2013 r. Analiza fitosocjologiczna i ocena stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.

Opracowana została także wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS, dotycząca rozmieszczenia przedmiotów ochrony w obszarze.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

2230 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi

Ubogie w gatunki roślin nasiennych murawy rozwijające się na suchym, piaszczystym lub żwirowym, kwaśnym podłożu. Z natury występują na piaskach wydmych, polach wydmych. W Czerwonym Borze często występują także na terenach zmienionych w wyniku działalności człowieka: wzdłuż dróg, pasów przeciwpożarowych, w miejscach, gdzie w czasach funkcjonowania poligonu wojskowego znajdowały się transzeje, punkty obserwacyjne, rubieże wysadzania, stanowiska strzeleckie dla wozów bojowych i wszędzie tam, gdzie w wyniku prac inżynierskich niszczone pokrywy roślinne i naruszano gleby. Fizjonomię muraw określają kępy wąskolistnych traw oraz kobierce mchów i porostów. Wśród traw dominuje szczotlika siwa (*Corynephorus canescens*). Często występują też śmiełek pogięty (*Deschampsia flexuosa*), mietlica pospolita (*Agrostis capillaris*), mietlica piaszkowa (*Agrostis vinealis*), strzęplica sina (*Koeleria glauca*), tomka wonna (*Antoxanthum odoratum*) i włośnica zielona (*Setaria viridis*) przechodząca z siedlisk ruderalnych oraz inwazyjna szerokolistna trawa - trzcinnik piaszkowy (*Calamagrostis epigeios*). Większość gatunków dwuliściennych to efemeryczne terofity kwitnące i owocujące wczesną wiosną, przy sprzyjających warunkach – większej wilgotności i niższych temperaturach. Należą do nich przetacznik *Dillena* (*Veronica dillenii*), sporek wiosenny (*Spergula morissonii*), chroszcz nagołodygowy (*Tessdalea nudicaulis*). Gatunki letnie, pozostające na powierzchniach to koniczyna polna (*Trifolium arvense*), dziurawiec zwyczajny (*Hypericum perforatum*), lepnica tatarska (*Silene tatarica*), rozchodnik ostry i sześciorzędowy (*Sedum acre*, *S. sexangulare*), nicennica drobna (*Filago minima*), macierzanka piaszkowa (*Thymus serpyllum*). W murawach zawsze obecne są gatunki przechodzące z wrzosowisk jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella*), bylica polna (*Artemisia campestris*), czasem wrzos. Gatunki roślin nasiennych pokrywają niewielką powierzchnię (5-30%). Większy udział w budowie zbiorowisk mają mchy i porosty. Na uwagę zasługuje nie tylko znaczne pokrycie warstwy D, ale też niezwykła różnorodność gatunków, zwłaszcza z rodzaju chrobotek (*Cladonia*). Do mchów tworzących rozległe kobierce należą szroniak siwy (*Niphotrichum canescens*), płonnik włosisty (*Polytrichum piliferum*), złotowłos strojny (*Polytrichastrum formosum*), zęboróg czerwony (*Ceratodon purpureus*). Porosty najliczniej reprezentują chrobotek reniferowy (*Cladonia rangiferina*), najeżony (*C. portentosa*), leśny (*C. arbuscula*), rogokształtny (*C. subulata*), zwyrodniały (*C. phyllophora*), okółkowy (*C. cervicornis*), niekształtny (*C. deformis*), widlasty (*C. furcata*) oraz inne, rzadsze gatunki chrobotków i innych rodzajów porostów.

Na terenie Czerwonego Boru występują głównie zespoły muraw inicjalnych związku *Corynephorion*, stanowiące najwcześniejsze stadia sukcesji roślinności na piaskach

śródlądowych. W ich skład wchodzi wiele gatunków porostów objętych ochroną, zagrożonych (w skali kraju) wyginięciem.

Fot. Łukasz Chachulski

Fot. Łukasz Chachulski

Zespół *Polytricho-Stereocaulum condensati* występuje na nagich piaskach wzdłuż pasów przeciwpożarowych, dróg oraz na płazowinach.

Do gatunków charakterystycznych należą chruściki: orzęsiony (*Stereocaulon tomentosum*), karłowaty (*S. condensatum*), inkrustowany (*S. incrustatum*) oraz chrobotek okółkowy (*Cladonia cervicornis*). Niepozorne chruściki, tworzące zielonoszary nalot na nagim piasku posiadają w plesze zielenice zdolne do asymilacji azotu cząsteczkowego co w skrajnie ubogich warunkach daje im szansę przeżycia. W miejscach już zasiedlonych fizjonomię zbiorowiska określają chrobotki (w tym gatunek charakterystyczny) oraz mchy - płonnik włosisty (*Polytrichum piliferum*) i szroniak siwy (*Niphotrichum canescens*).

Zespół *Corniculario-Cladonietum mitis* budują głównie porosty z rodzaju chrobotek. W płatach tego zespołu zawsze licznie występują chrobotek reniferowy (*C. rangiferina*), leśny (*C. arbuscula*), rogokształtny (*C. subulata*), kolczasty (*C. rangiformis*). Na podłożu gruboziarnistym (żwirowym) z większą zawartością frakcji gliniastej (Stanowisko nr. 5 „patelnia”) licznie występuje także chrobotek najeżony (*C. portentosa*) oraz płucnica kolczasta (*Cetraria aculeata*) i pawźnica drobna (*Peltigera didactyla*). Spośród mchów z dużą stałością występuje płonnik włosisty (*Polytrichum piliferum*) i szroniak siwy (*Niphotrichum canescens*). Rzadziej gatunki przechodzące z borów sosnowych: złotowłos strojny (*Polytrichastrum formosum*), rokiennik pospolity (*Pleurozium schreberii*). Rośliny nasienne pokrywają 5-20%

powierzchni. Są to głównie kępy szczotlich siwej (*Corynephorus canescens*), kępy macierzanki piaskowej (*Thymus serpyllum*), koniczyzny polnej (*Trifolium arvense*) i kocanek piaskowych (*Helichrysum arenarium*).

Zespół *Spergulo-Corynephoretum*, chociaż jest zespołem centralnym związku i bardzo często identyfikowanym na terenie Mazowsza i Podlasia, w Czerwonym Borze występuje nielicznie, głównie na poboczach dróg leśnych. Wyróżnia się obfitym występowaniem szczotlichy siwej (*Corynephorus canescens*), mniejszym udziałem porostów, obecnością płonnika włosistego oraz obecnością gatunków roślin nasiennych właściwych dla muraw piaskowych i przechodzących z wrzosowisk takich jak jasieniec piaskowy (*Jasione montana*), jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella*), jastrzębiec baldaszkowaty (*H. umbellatum*), bylica polna (*Artemisia campestris*), koniczyzna polna (*Trifolium arvense*).

Stan zachowania większości stanowisk jest dobry ze względu na duże bogactwo gatunkowe, obecność gatunków charakterystycznych, aktywne procesy eoliczne. Istotnym zagrożeniem jest naturalny proces sukcesji roślinności tj. zarastanie przez krzewy jałowca, żarnowiec miotlasty, podrost brzozy brodawkowatej i sosny zwyczajnej. Ponieważ tereny zajmowane przez murawy napiaskowe pojmowane są jako nieużytki, istotnym potencjalnym zagrożeniem dla ich przetrwania jest działalność gospodarcza jak np. budowa lotniska lokalizacja kopalni piasku czy zalesianie.

4030 Suche wrzosowiska

Siedlisko jest reprezentowane na terenie Czerwonego Boru przez zbiorowiska roślinne z dominacją wrzosu pospolitego ze związku *Pohlio-Callunion* oraz przez typowo subkontynentalne wrzosowiska mącznicowe zaliczane do związku *Calluno-Arctostaphylion*.

W pierwszej grupie (*Pohlio-Callunion*) umieszczono wrzosowiska z dominacją wrzosu pospolitego (*Calluna vulgaris*), który określa fizjonomię zbiorowiska występując w znacznym zwarcu, na rozległych powierzchniach. Wśród wrzosów występują kępy turzycy wczesnej (*Carex praecox*), płaty turzycy wrzosowiskowej *Carex ericetorum*, bliźniczki psiej trawki (*Nardus stricta*), nawłoci pospolitej (*Solidago virgaurea*). Wrzosowiska te charakteryzuje stały udział gatunków przechodzących z borów sosnowych i muraw piaskowych: gorysza pagórkowego (*Peucedanum oreosolinum*), rokitnika pospolitego (*Pleurozium schreberii*) widłozębu wieloszczecinkowego (*Dicranum polysetum*), widłozębu miotlastego (*Dicranum scoparium*), płucnicy islandzkiej (*Cetraria islandica*).

Wrzosowiska mącznicowe (*Calluno-Arctostaphylion*) mają odmienny skład gatunkowy i fizjonomię. Zajmują siedliska uboższe. Pokrycie powierzchni gruntu przez roślinność jest tu znacznie mniejsze. Dominują kobierce mącznicy lekarskiej (*Arctostaphylos uva-ursi*). Mniejszy udział mają pozostałe krzewinki - borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idaea*), wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*). Z gatunków trawiastych występują: szczotlichy siwa (*Corynephorus canescens*), turzyca wrzosowiskowa (*Carex ericetorum*) i turzyca wczesna (*Carex praecox*), izgrzyca przyziemna (*Danthonia decumbens*). Poza nielicznymi pędami gorysza pagórkowego brak gatunków borowych. Licznie występują natomiast gatunki muraw napiaskowych - mchy i porosty.

Na terenie Czerwonego Boru bardzo licznie występują żarnowiec miotlasty (*Sarothamnus scoparius*) i trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigeios*). Gatunki te choć uznawane w niektórych opracowaniach za charakterystyczne, wykazują redukcyjny wpływ na wrzos pospolity oraz mącznicę lekarską i można je uznać za rośliny inwazyjne, których nadmierne rozprzestrzenianie powoduje znaczne uszczuplenie arealu wrzosowisk.

Stan zachowania wielu stanowisk wrzosowisk w Czerwonym Borze jest zły ze względu na postępującą sukcesję roślinności. Zarastanie wrzosowisk podrostem drzew (sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej) powoduje zmniejszanie ich arealu. Dotyczy to zwłaszcza wrzosowisk mącznicowych, ponieważ mącznica lekarska jest gatunkiem światłolubnym i wycofuje się ze stanowisk zacienionych. Zagrożeniem jest także wkraczanie żarnowca miotlastego i trzcinnika piaskowego. Powierzchnie zajęte przez wrzosowiska to m.in. płazowiny. Stąd zagrożeniem potencjalnym dla ich przetrwania są wszelkie próby zalesiania.

Fot. Łukasz Chachulski

Fot. Małgorzata Bidłasik

5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych

Jałowiec pospolity jest naturalnym składnikiem podszytu suchej postaci borów sosnowych świeżych, oraz borów chrobotkowych. Siedlisko to stanowi stadium sukcesji roślinności z dynamicznych kręgów zespołów *Cladonio-Pinetum* oraz *Peucedano-Pinetum*. Na terenie Czerwonego Boru zarośla jałowca występują w dwu postaciach. Jałowczyska należące prawdopodobnie do kręgu boru chrobotkowego rosną na najuboższych siedliskach muraw szczotlichowych, z dominacją porostów z rodzaju *Cladonia*, kobiercami mchów – płonnika włosistego i szroniaka siwego i niewielkim udziałem wąskolistnych traw – szczotliczy siwej, mietlicy pospolitej czy kostrzewy piaskowej. Jałowczyska z kręgu boru świeżego występują na zwartych murawach z dominacją śmiałka pogiętego, trzcinnika piaskowego, mietlicy pospolitej licznymi gatunkami dwuliściennymi muraw napiaskowych i wrzosowisk oraz płatami żarnowca miotlastego (*Sarothamnus scoparius*) i szczodrzyka czerniejącego (*Lembotropis nigricans*).

Podstawowym zagrożeniem dla tego siedliska jest postępująca sukcesja roślinności i odnawianie się boru sosnowego. Wiele stanowisk podawanych niedawno jako jałowczyska posiada dziś zwarty drzewostan sosnowy.

Fot. Łukasz Chachulski

6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe

Większość muraw napiaskowych na terenie Czerwonego Boru to skrajnie ubogie postacie muraw szczotlichowych związku *Carynephorion canescentis*. Ciepłolubne murawy strzęplicowe, należące do związku *Koelerion glaucae* odnaleziono na jednym tylko stanowisku położonym na północnym skłonie wzgórza Marcelego Nowotki. Z gatunków diagnostycznych odnaleziono goździka piaskowego (*Dianthus arenarius*), strzęplicę siną (*Koeleria glauca*) traganka piaskowego (*Astragalus arenarius*), lepnice tatarską (*Silene tatarica*) oraz chabry nadreńskiego (*Centaurea stoebe*). Ponadto stwierdzono występowanie posłonka rozestanego (*Heliathemum nummularium subsp. grandiflorum*). Stanowisko jest w większej części zarośnięte zapustami brzozy brodawkowatej, topoli osiki, sosny zwyczajnej oraz krzewami jałowca, róży dzikiej i głogu jednoszyjkowego. Obserwowana sukcesja roślinności jest zagrożeniem dla siedliska. Jego zachowanie wymaga zastosowania ochrony czynnej związanej z usunięciem zakrzewień i podrostu drzew oraz przywróceniem użytkowania muraw (przynajmniej kośnym)

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

W Czerwonym Borze w trakcie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej opisano jedno stanowisko grądu subkontynentalnego (zespół *Tilio-Carpinetum*), które znajduje się na południowo-zachodnim krańcu obszaru, przy gruntach wsi Głęboch Wielki. Są to lasy z drzewostanem grabowo-dębowym, z domieszką lipy

drobnolistnej, klonu zwyczajnego oraz z niewielkim udziałem sosny zwyczajnej. Na stromych stokach wzgórz morenowych zachowały się tam resztki starodrzewu, który prawdopodobnie nie został pozyskany, ze względu na trudne warunki topograficzne. Warstwa krzewów pokrywająca około 30-60% powierzchni składa się z graba, leszczyny pospolitej (*Corylus avellana*), trzmieliny brodawkowatej (*Euonymus verrucosus*) i gatunków drzewostanu. W runie licznie występują wiosenne geofity: zawilce gajowe i żółte, przyłuszczka pospolita (*Hepatica nobilis*), szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), konwalia majowa, dąbrówka rozłogowa (*Ajuga reptans*), przytulia rozłogowa (*Galim schultzei*), a także lilia złotogłów (*Lilium martagon*). Mimo obecności drzew w wieku dojrzałości naturalnej w dnie lasu niewiele jest martwego drewna o małych wymiarach. Struktura i funkcja siedliska są dobrze zachowane, a jedynym parametrem obniżającym ocenę siedliska jest niewielka ilość martwego drewna.

Fot. Łukasz Chachulski

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Lasy łęgowe występują w Czerwonym Borze na niewielkich powierzchniach, w postaci zubożonej, kadłubowej. Są reprezentowane przez 2 płaty zespołu łęgu jesionowo-olszowego (*Fraxino-Alnetum*). W obu stanowiskach drzewostan składa się z olszy czarnej, brzozy brodawkowatej, brzozy omszonej i pojedynczych wierzb białych. Większość drzew nie przekracza wieku 50 lat. Pojedyncze starsze drzewa są sukcesywnie usuwane przez bobry. Warstwa krzewów składa się z czeremchy pospolitej (*Padus avium*), wierzby łozy (*Salix cinerea*), porzeczki dzikiej (*Ribes spicatum*) i derenia świdwy (*Cornus sanguinea*). Do pospolicie występujących gatunków wyróżniających runa należą knieć błotna (*Caltha palustris*), ostrożeń błotny (*Cirsium oleraceum*), tojeść pospolita (*Lysimachia vulgaris*), gwiazdnica gajowa (*Stellaria nemorum*), karbienieć pospolity (*Lycopus europaeus*), psianka słodkogórz (*Solanum dulcamara*), kościec żółty (*Iris pseudoacorus*). W miejscach stagnowania wody wykształciły się niewielkie płaty szuwaru wielkoturzycowego.

Stan zachowania łęgów olszowych oceniona jako zły ze względu na brak właściwej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, zaburzony (przez bobry) naturalny rytm zalewów.

Fot. Łukasz Chachulski

91I0 Ciepłolubne dąbrowy

Na obszarze Czerwonego Boru występuje jedno stanowisko ciepłolubnej dąbrowy znajdujące się w rezerwacie Dębowe Góry. Siedlisko pokrywa górną część morenowego wzniesienia ciągnącego się ze wschodu na zachód przez oddziały 139, 140 i 141. Drzewostan niemal jednolity składa się z dębu szypułkowego w wieku 60-80 lat, oraz pojedynczych brzoź brodawkowatych. Krzewy pokrywają około 50% powierzchni. Najliczniej w tej warstwie występuje wiciokrzew suchodrzew. Mniej licznie dereń świda, kruszyna pospolita i leszczyna pospolita. Runo ma charakter ziołoroślowy. Pod względem pokrycia dominują gatunki borów sosnowych: borówka czernica, siódmaczek leśny, widłoząb wieloszczecinkowy, pszeniec zwyczajny, przetacznik leśny, gorysz pagórkowy. Pod względem jakościowym liczniej reprezentowane są gatunki charakterystyczne i wyróżniające ciepłolubnych dąbrów: sierpik barwierski (*Serratula tinctoria*), gorysz siny (*Peucedanum cervaria*), czyścica storzyszek (*Clinopodium vulgare*), pięciornik biały (*Potentilla alba*), bukwica zwyczajna (*Betonica officinalis*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), przytulia północna (*Galium boreale*), miodownik melisowaty (*Melittis melisophyllum*), groszek czerniejący (*Lathyrus niger*), dzwonek brzoskwiniolistny (*Campanula persicifolia*). Liczne stanowiska gatunków liściastych lasów eutroficznych potwierdzają znaczną zasobność siedliska. Wśród nich są gatunki objęte ochroną ścisłą jak lilia złotogłów (*Lilium martagon*) Podkolan biały (*Platanthera bifolia*), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*). Na podstawie składu gatunkowego można zaklasyfikować opisany płat do zespołu *Potentilla albae-Quercetum typicum*.

Zagrożenie dla siedliska stanowią gatunki obce, które licznie zadomowiły się na zachodnim skraju rezerwatu. Są to: dąb czerwony (*Quercus rubra*), czeremcha amerykańska (*Padus serotina*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*).

Fot. Małgorzata Bidłasik

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy i chrobotkowa postać sosnowego boru świeżego

Bory suche występujące na terenie Czerwonego Boru znajdują się w większości w zachodniej części obszaru. Posiadają drzewostan z dominacją sosny zwyczajnej i niewielkim udziałem brzozy brodawkowatej. Są to drzewostany młode (poniżej 50 lat), najczęściej jednowiekowe, jednopiętrowe. Z powodu zubożonej struktury wiekowej i przestrzennej na znacznych powierzchniach w dnie lasu zalega jedynie ściółka i brak jest roślinności. Warstwa krzewów jest uboga i składa się z pojedynczych jałowców pospolitych, pokrywających około 5-20% powierzchni. W miejscach o sprzyjających warunkach świetlnych w runie rozwija się bogata warstwa porostów i mchów. W warstwie tej dominują chrobotki: reniferowy (*C. rangiferina*), leśny (*C. arbuscula*), widlasty (*C. furcata*), zwyrodniały (*C. phyllophora*), rogokształtny (*C. subulata*). Do rzadziej występujących porostów należą płucnica kędzierzawa (*Cetraria ericetorum*), chrobotek koralkowy (*C. cocifera*), chrobotek niekształtny (*C. deformis*). Na martwym drewnie bardzo licznie występują chrobotek strzępiasty (*C. fimbriata*), pustułka pęcherzykowata (*Hypogymnia hysodes*), mąklik otrębiasty (*Pseudevernia furfuracea*), tarczownica bruzdkowana (*Parmelia sulcata*). W skład runa wchodzi też wątrobowce: nieliczne, niewielkie stanowiska buławniczki zwyczajnej (*Cephaloziella divaricata*) oraz duże (od kilku do kilkudziesięciu m²) stanowiska rzęsiaka pospolitego (*Ptilidium ciliare*). Miejscami spotkać można stanowiska widlicza spłaszczonego (*Diphasiastrum complanatum*) i widłaka goździstego (*Lycopodium clavatum*). Z paprociowych stwierdzono jedynie nieliczne pędy nerecznicy krótkoostnej (*Dryopteris carthuziana*). Rośliny nasienne pokrywają poniżej 5% powierzchni. Są to: śmiałek pogięty (*Deschampsia flexuosa*), szczaw

polny (*Rumex acetosella*) i szczotlicha siwa (*Corynephorus canescens*) i wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*). Bory suche nigdy nie tworzą jednolitych powierzchni. Występują w mozaice mikrosiedlisk z ubogą postacią borów świeżych, z runem mszystym.

Do istotnych zagrożeń należy rozprzestrzenianie się czeremchy amerykańskiej (*Padus serotina*), która mimo trudnych warunków siedliskowych licznie odnawia się wokół starszych, owocujących osobników. Młody, zwarty drzewostan borów chrobotkowych jest także powodem obniżenia oceny stanu zachowania siedliska.

Fot. Jolanta Grodzka

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
1.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a, 24d {9ae4441b-aae7-4d7c-8917-4b6d7b733cc6}	Powierzchnia		XX	FV	U2	U1	Powierzchnia zarasta zapustami sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowej, płatami trzcinnika piaskowego.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U2			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
2.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a (fragment przy północnej granicy oddziału położony na północ od drogi) {2c273add-cde1-477c-ad08-549967a975e0}	Powierzchnia		XX	FV	U1	U1	Powierzchnia zarasta zapustami sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowej.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
3.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	3 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (wzdłuż drogi, po jej wschodniej stronie) {fa81320c-a2ae-443b-96ae-21a2d014c1d6}	Powierzchnia		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
4.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	4 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 63a {8bd316fa-662e-423f-a89b-230a5984cb81}	Powierzchnia		XX	FV	U2		Powierzchnia zarasta płatami trzcinnika piaskowego i żarnowca miotlastego. Planowana budowa lotniska.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne	XX	U2			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
5.	Wydmy śródlądowe z murawami	2330	5 Leśnictwo	Powierzchnia		XX	FV	U1		Płaty muraw poprzecinane płatami
				Struktura i	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	napiaskowymi		Czerwony Bór „Patelnia” Pododdział 64a, 64b, 53f, 52i-99, 63c, 74b {372d777f-6b10-457b-a1a0-0bc75fcdda23}	funkcja	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			trzcinnika piaskowego, zapustami brzozy brodawkowatej, topoli osiki. Planowana budowa lotniska.
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
6.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	6 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 64f, 74b {2a6d8625-e2a8-4bd8-a1d4-c5e217fdce40}	Powierzchnia		XX	FV	U2		Płaty muraw poprzecinane płatami trzcinnika piaskowego, zapustami brzozy brodawkowatej, topoli osiki. Planowana budowa lotniska.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U2			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
7.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	7 Leśnictwo Tabędz Pododdział 118b (przy wschodniej granicy oddziału fragment przy	Powierzchnia		XX	FV	U1	Powierzchnia zarasta zapustami sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej oraz kępami trzcinnika piaskowego.	
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
			drodze) {c96d42b4-e194-4a0b-9f96-0fc3f7a74e20}		Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
8.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	8 Leśnictwo Krajewo Wzgórze Marcelego Nowotki Pododdział 164a {f9fb40f1-0214-4fc8-a687-10116e66eb76}	Powierzchnia		XX	FV	U1		Powierzchnia zarasta sosną zwyczajną, brzozą brodawkowatą oraz trzcinnikiem piaszkowym.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
9.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	9 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Szczyt Wzgórza Marcelego Nowotki {325a3ec6-41ee-490a-b78f-96caedabd153}	Powierzchnia		XX	FV	FV		Na powierzchni obecność licznych wykopów.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
10.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	10 Leśnictwo Tabędz Pododdział 126a {07848ec0-3d70-413c-90bb-1b11af3a72d3}	Powierzchnia		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
11.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	11 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c, Przy skrzyżowaniu drogi z pasem przeciwpożarowym {936cf9b3-e549-4d2e-ad7b-df291155ddf7}	Powierzchnia		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
										Śródleśne polany z odsłoniętymi piaskami, porastającymi murawą inicjalną z dominacją chrobotków. Stanowisko zarasta zaroślami jałowca pospolitego i sosny zwyczajnej.
										Stanowisko zarasta jałowcem pospolitym i sosną zwyczajną. Miejsce występowania widlicza spłaszczonego <i>Diphasiastrum complanatum</i> .

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
12.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	12 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157b Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c, 173c Pas przeciwpożarowy {3f827254-47f7-4968-b87f-633d4b2e5fe5}		Inne zniekształcenia	XX	FV	U1		Siedlisko zarasta miejscami zaroślami żarnowca miotlastego i trzcinnika piaskowego. Miejscami kępy czeremchy amerykańskiej.
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
				Powierzchnia		XX	FV			
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
13.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	13 Leśnictwo Krajewo Pododdział 175a, w części północnej, przy skrzyżowaniu dróg leśnych {9dc085f2-bd8e-4f00-92c8-ebd168645f24}	Powierzchnia		XX	FV	U1		Stanowisko zarasta miejscami kępami jałowca pospolitego i sosną zwyczajną.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
14.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	14 Leśnictwo Szumowo Południowa część pododdziału 253a {154a3531-af60-4bc8-b7b9-d06355b2859e}	Powierzchnia		XX	FV	U1		Stanowisko zarasta sosną zwyczajną i żarnowcem miotlastym. Planowana rębnia Ib.
				Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Występowanie procesów eolicznych	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej/ wrzosowiska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
15.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a {c6de9777-0366-4a46-9336-11cd93533c99}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	Na stanowisku drzewa i krzewy: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
16.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 74b (zachodni fragment) oraz 64f – na granicy oddziałów {549f3b2f-9537-400a-a50a-e790411cf80a}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Stanowisko zarastające pojedynczymi sosnami, żarnowcem miotlastym oraz płatami trzcinnika piaskowego.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
17.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 102b {cb8b048b-6b80-4fd0-9e73-f7a363451d54}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Stanowisko zarośnięte luźnym drzewostanem sosnowo-brzozowym. Planowana rębnia Ib.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U2			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony						

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
18.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	4 Leśnictwo Tabędz Pododdział 126a {8d4cae83-1f8b-4900-a049-3c367da8912f}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Rozległe wrzosowisko z udziałem mącznicy lekarskiej <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> . Obecne płaty gatunków inwazyjnych, zwłaszcza trzcinnika piaskowego. Pojedyncze brzozy brodawkowate i sosny zwyczajne.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	FV			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
19.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c {3755f502-178f-4c5f-9950-f326f189b3c3}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Stanowisko zarasta podrostem brzozy brodawkowatej, sosny zwyczajnej i trzcinnikiem piaskowym.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony						

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
20.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	6 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157f {4a403802-9e37-4b8a-a5e7-e3e1032198bd}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Stanowisko położone na skraju pasa przeciwpożarowego, zarastające luźnym zakrzewieniem sosny zwyczajnej.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	U1			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
21.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	7 Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c {f63fed3-82a7-44aa-af51-5d4b9b06ef53}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Niewielkie płyty siedliska rozrzucone wśród zarośli żarnowca miotlastego i darni trzcinnika piaskowego. Pojedyncze kępy czerwchy amerykańskiej.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	U2			
					Pokrycie traw	XX	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U2			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	U2			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	U1			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
				Perspektywy ochrony						

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
22.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	8 Leśnictwo Szumowo Pododdział 244b {e0b0b32a-fe7b-4e6b-b963-e3920b0d252d}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Na stanowisku podrost brzozy i sosny, płaty trzcinnika piaskowego.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U2			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	U1			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	U1			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
23.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	9 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a {eecf14f7-6922-4c11-b126-f7afad0c9a4d}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Wrzosowisko od drogi na południe pokrywa coraz gęstszy nalot brzozy i sosny zwyczajnej. W części południowej luźny drzewostan. Planowana rębnia Ib.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	FV			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony						

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
24.	Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i> , <i>Pohlio – Callunion</i> , <i>Calluno – Arctostaphylon</i>)	4030	10 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 37a i 37b {dffa6225-350f-4d32-b865-9b210cf3cdb3}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Wrzosowisko ciągnące się w pasie przeciwpożarowym wzdłuż południowego skraju drogi. Zarasta pojedynczymi sosnami i brzoziami.
				Struktura i funkcje	Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>)	XX	U1			
					Pokrycie traw	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime	XX	U1			
					Struktura populacji kluczowych gatunków	XX	U1			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	U1			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
25.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a i 24d {03182955-bdff-4c30-827a-804a69343f5c}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	U1	Płat zarastający drzewostanem sosny zwyczajnej, brzozy brodawkowatej i dębu szypułkowego.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U2			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	U1			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
26.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 36c, 37a, 38c, 47a, 46b; 48a (część północna) 57a {d21718cb-d628-407b-938f-6e72b222db05}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Miejscami grupy drzew – sosny zwyczajnej, brzozy brodawkowatej, topoli osiki, dębu szypułkowego.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	U1			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
27.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	3 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a (część południowa) {89d420ea-8371-45f5-99ae-b241abc38516}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Powierzchnia zarastająca drzewostanem sosnowo-brzozowym z pojedynczymi topolami osikami i dębami szypułkowymi.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
28.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	4 Leśnictwo Czerwony Bór Oddział 42a (część) {cc6f98c4-9e11-4762-9c47-3693803f56ae}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Powierzchnia zarastająca sosną zwyczajną.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
29.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	5 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 48d; 59a; 58b (część wzdłuż drogi) {84fcf893-3d9c-4d03-947b-1ebbc78e2d85}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Powierzchnia zarastająca grupami drzew – sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
30.	Zarośla jałowca pospolitego na	5130	6 Leśnictwo Tabędz	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Płaty zdominowane przez topolę osikę w

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	wrzosowiskach lub murawach nawapiennych		Pododdział 118b (część wschodnia, przy drodze) {0b6128ad-23e4-45fb-92b5-2deb5cbcf03}	Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			formie drzewiastej, liczne sosny zwyczajne i brzozy brodawkowate w warstwie krzewów.
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	U1			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
31.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	7 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 69b {80d35042-fce4-4c2d-8661-9e88ce1b0354}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Drzewostan sosnowo-brzozowy. Planowana rębnia Ib.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	FV			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	U1			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U2			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U2			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
32.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach	5130	8 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 93b; 92c; 106a, 106b	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Miejscami luźny drzewostan sosnowy z mniejszym udziałem brzozy brodawkowatej i
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	nawapiennych		{b877b99c-4a4d-449b-a65e-8842a26f0393}		Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			topoli osiki.
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	U1			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
33.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	9 Leśnictwo Tabędz Pododdział 96a (część południowa); 97d {b501f1aa-9e8b-40c0-bdb7-1060df5db8ea}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Luźny drzewostan z dominacją sosny zwyczajnej i mniejszym udziałem brzozy brodawkowatej.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	U1			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U2			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
34.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	10 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Leśnictwo Krajewo Pododdział 163a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Ubogie gatunkowo zarośla jałowca pospolitego i sosny zwyczajnej, liczne powierzchnie z
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U2			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
35.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	(część północno-zachodnia) Wzgórze Marcelego Nowotki {f5d8a08a-cfbc-41ba-a352-b8d441c31d71}		Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV	U2		żarnowcem miotlastym.
					Udział gatunków	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			11 Leśnictwo Szumowo Pododdział 234b (część zachodnia) {0f467871-4599-4e97-a808-91b4d468f94c}	Powierzchnia siedliska		XX	FV			Luźny drzewostan sosnowy z udziałem brzozy brodawkowatej i topoli osiki. Planowana rębnia Ib.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	U1			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków	XX	U2			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
36.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	12 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 171a i 172a {7783e405-d4a2-4a70-977f-	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Duży udział gatunków drzewiastych, zwłaszcza sosny zwyczajnej.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
			592b77fe98fa}		Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
37.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	13 Leśnictwo Krajewo Pododdział 212b {b87677b3-80b4-4a8a-bbfe-00e02223912e}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Powierzchnia zarasta borem sosnowym, kępami brzoź brodawkowatych.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	U1			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U2			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U2			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
38.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	14 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 200a; 217a {5cd9b96e-dd8a-4c7e-b1f2-5ecfbae9eb10}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Podrost sosny zwyczajnej, brzozy brodawkowatej i topoli osiki.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
39.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	15 Leśnictwo Szumowo Pododdział 251a (bez części północno-wschodniej) {9eb291bf-91f2-446e-8b56-1d0744ac048c}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Miejscami kępy drzew brzozy brodawkowatej i sosny zwyczajnej.
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	U1			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
40.	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	5130	16 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 109b, 126a (w części); 125a {8132a6ce-0a40-416c-aae3-ded9e977ec93}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Zarośla jałowca zarastające drzewostanem sosnowym. Przy granicy południowej stanowiska zwarty drzewostan sosnowy. Planowana rębnia Ib (pododdział 109b).
				Struktura i funkcje	Gatunki krzewów	XX	FV			
					Wysokość krzewów	XX	FV			
					Zwarcie krzewów w płacie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów zarośli	XX	FV			
					Udział gatunków drzewiastych	XX	U2			
					Gatunki charakterystyczne murawy/ wrzosowiska	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Odnowienie krzewów	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
41.	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)	6120	1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b (w części) Wzgórze Marcelego Nowotki {fd29e895-bc05-4ae8-a719-112b2fe36cd2}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	U2	Powierzchnia nieużytkowana, zarasta krzewami róży, głogu tarniny i jałowców, podrostem topoli osiki i brzozy brodawkowatej oraz trzcinnikiem piaskowym.
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U2			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U2			
					Struktura przestrzenna płatów muraw	XX	U1			
					Zachowanie strefy ekotonowej	XX	U2			
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
42.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum)	9170	1 Leśnictwo Szumowo Pododdziały 266g, 266h; 267g {7cc03925-6dc0-4704-99d2-603806705a66}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	Stanowiska gatunków chronionych: lilii złotogłów oraz przylaszczki pospolitej.
				Struktura i funkcje	Różnorodność gatunkowa drzewostanu	XX	FV			
					Udział łączny graba, klonu i lipy	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50 cm grubości	XX	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
43.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo – fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae)	91E0	1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 85g {2b77ccad-c54b-4407-a5fb-2dfb15c91b16}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	U2	Młody, jednowiekowy drzewostan ze znacznym udziałem brzozy omszonej. W runie znaczne powierzchnie zajęte przez szuwar wielko turzycowy.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	U2			
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura roślinności	XX	U2			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	U1			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	U1			
					Naturalność koryta rzecznego	XX	U1			
					Reżim wodny	XX	U1			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
44.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo – fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae)	91E0	2 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 99b i 99c {3222a613-9bad-471b-9845-370bb834ede4}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Powierzchnie zalane przez bobry, resztki starodrzewu wycięte przez bobry. Pozostały drzewostan młody, jednowiekowy. Znaczny udział brzozy brodawkowatej w drzewostanie, w runie liczne powierzchnie zdominowane przez szuwar wielkoturzycowy utrzymujący się w wyniku spiętrzenia wody.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura roślinności	XX	U1			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	U2			
					Gatunki dominujące	XX	U2			
					Ekspansywne gatunki obce w podszybie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV			
					Naturalność koryta rzecznego	XX	U1			
					Reżim wodny	XX	U1			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	U2			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
45.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo – fragilis, Populetum albae,	91E0	3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 114f {083fea0f-601d-	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Powierzchnie zalane przez bobry, resztki starodrzewu wycięte przez bobry. Pozostały drzewostan młody,
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno	XX	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	Alnenion glutinoso-incnae)		4903-9008-f8e512d9dc3a}		Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	FV			jednowiekowy. Znaczny udział brzozy brodawkowatej w drzewostanie, w runie liczne powierzchnie zdominowane przez szuwar wielkoturzycowy utrzymujący się w wyniku spiętrzenia wody.
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura roślinności	XX	U1			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	U1			
					Naturalność koryta rzecznoego	XX	U1			
					Reżim wodny	XX	U1			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	U1			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
46.	Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	91I0	1 Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a {91c1712a-3493-480a-b1ec-f9dd63e11d3b}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	Mały udział starodrzewu, młody jednowiekowy drzewostan.
				Struktura i funkcje	Udział dębu w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	FV			
					Zwarcie koron drzew	XX	U1			
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Zwarcie podszytu	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
47.	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (część południowa) {3f63e9d1-2387-45ed-a570-c7da0db04131}		Obce gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV			
					Gatunki ciepłolubne	XX	FV			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
				Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	U2	Młody, jednowiekowy drzewostan.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U2			
					Obecność gałęzi na dnie lasu	XX	FV			
					Obecność martwego drewna	XX	FV			
					Naturalne odnowienie sosny	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Obce gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	U1			
					Występowanie i stan populacji chrobotków	XX	FV			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia roślin naczyniowych	XX	FV			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
48.	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	2 Leśnictwo Tabędz Wzgórze Marcelego Nowotki, pododdział 149d {8e54d04a-9d34-481a-90c5-5b6365641e5e}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Młody, jednowiekowy, gęsty drzewostan.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U2			
					Obecność gałęzi na dnie lasu	XX	FV			
					Obecność martwego drewna	XX	U1			
					Naturalne odnowienie sosny	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Obce gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	U1			
					Występowanie i stan populacji chrobotków	XX	FV			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia roślin naczyniowych	XX	FV			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
49.	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	3 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 143h, 158b {61b75a54-ed0b-	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Młody, jednowiekowy drzewostan.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U2			
					Obecność gałęzi na dnie lasu	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
			46fd-9bb3-5587bb582179}		Obecność martwego drewna	XX	FV			
					Naturalne odnowienie sosny	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Obce gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	U1			
					Występowanie i stan populacji chrobotków	XX	FV			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia roślin naczyniowych	XX	FV			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
50.	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	4 Leśnictwo Tabędz Poddział 160a Leśnictwo Krajewo Pododdziały 190a, 175a, 189a, 189b, 189c, 188b, 188c, 174f, 205b, 205c {07bb66c8-6373-41f2-a0ec-072c0174ba5f}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2		Młody, jednowiekowy drzewostan, ze sztucznego odnowienia. Liczne stanowiska czeremchy amerykańskiej, w tym osobniki pokroju drzewiastego obficie owocujące. Pozostawione gałęzie po wykonanych trzebieżach oraz odśłanianiu linii oddziałowych i
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U2			
					Obecność gałęzi na dnie lasu	XX	U2			
					Obecność martwego drewna	XX	FV			
					Naturalne odnowienie sosny	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	U2			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Obce gatunki ekspansywne	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV			ostępowych.
					Występowanie i stan populacji chrobotków	XX	FV			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia roślin naczyniowych	XX	U1			
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
51.	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156d {d76901b1-a9eb-4f0d-8aac-6d0b735c6fd1}	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		Młody drzewostan, Runo z licznymi powierzchniami zdominowanymi przez mchy.
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	U1			
					Obecność gałęzi na dnie lasu	XX	FV			
					Obecność martwego drewna	XX	U1			
					Naturalne odnowienie sosny	XX	FV			
					Obecność nasadzeń drzew	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Obce gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime w runie	XX	FV			
					Występowanie i stan populacji chrobotków	XX	U1			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia roślin naczyniowych	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
					Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			

Opracowana została także cyfrowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS, dotycząca oceny stanu przedmiotów ochrony.

Siedliska przyrodnicze

W trakcie inwentaryzacji weryfikowano stanowiska siedlisk przedstawione na mapie Lasów Państwowych oraz stanowiska wskazane przez GIOŚ. Weryfikowano też potencjalne miejsca występowania siedlisk przyrodniczych nie wykazanych na mapach siedliskowych ani też w literaturze, o których informacje uzyskano z Nadleśnictwa Łomża. Inwentaryzację prowadzono we wrześniu 2013 roku. Prace terenowe uzupełniono o szczegółowe analizy składu gatunkowego zbiorowisk porostów oznaczając gatunki w laboratorium fitosocjologicznym Katedry Botaniki WRiB SGGW.

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	<p>Stanowisko 1 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a, 24d {9b8104b8-cee0-48a8-a18a-1c67c7199bd0}</p> <p>Stanowisko nr 2 - Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a (fragment przy północnej granicy oddziału położony na północ od drogi) {f32d5a1e-f913-4d9e-b3bc-2fce92a54912}</p> <p>Stanowisko 3 - Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (wzdłuż drogi, po jej wschodniej stronie) {15f5364c-8ce0-4c32-b8cf-6d891b8491b8}</p> <p>Stanowisko 7 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 118b (przy wschodniej granicy oddziału fragment przy drodze) {00f0af26-e7ae-4f9e-ada5-2c00faf459da}</p> <p>Stanowisko 8 – Leśnictwo Krajewo Wzgórze Marcelego Nowotki Pododdział 164a {a9ab9935-4c5e-443a-97f0-22c8cc97e9c1}</p> <p>Stanowisko 9 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Szczyt Wzgórza Marcelego Nowotki {b84ac939-c7b0-4663-8c7e-e6491e5d74c4}</p> <p>Stanowisko 10 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 126a {6a4f9ada-4e89-44bc-a2e1-de67c3902d9b}</p> <p>Stanowisko 11 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c, Przy skrzyżowaniu drogi z pasem przeciwpożarowym {18c36a2e-c69a-4b29-911d-cd0cee3978cc}</p> <p>Stanowisko 12 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157b Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c, 173c Pas przeciwpożarowy {eed04e9f-95a1-4afc-9039-7c11cc8c6fef}</p> <p>Stanowisko 13 – Leśnictwo Krajewo Pododdział 175a, w części północnej, przy skrzyżowaniu dróg leśnych</p>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.03 Eutrofizacja (naturalna)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru	<p>W wyniku naturalnej sukcesji większość stanowisk zarasta płatami trzcinnika piaskowego, żarnowca lub podrostem drzew i krzewów.</p> <p>Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie.</p> <p>Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		{33167579-488e-4fa1-b10d-a84252dc94a9} Stanowisko 14 – Leśnictwo Szumowo Południowa część pododdziału 253a {fb3687ab-c875-4888-b040-6ac7350725e4}			
2.		Stanowisko 4 - Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 63a {559afcfa-3a75-49a8-9f2e-4f586fa65b05} Stanowisko 5 – Leśnictwo Czerwony Bór „Patelnia” Pododdział 64a, 64b, 53f, 52i-99, 63c, 74b {18c85e01-f82f-41c7-880f-76ec2ab1e033} Stanowisko 6 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 64f, 74b {6c320c16-2304-44ec-a5a1-e39b85821988}	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.03 Eutrofizacja (naturalna)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru D04.01 Lotnisko	W wyniku naturalnej sukcesji większość stanowisk zarasta płatami trzcinnika piaskowego, żarnowca lub podrostem drzew i krzewów. Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony. Dokumenty z zakresu planowania przestrzennego zawierają zapisy i ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu pod budowę lotniska w północno-wschodniej części obszaru.
3.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno – Arctostaphylion</i>)	Stanowisko 1 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a {88475f3b-ded3-45f6-b792-dd2c82c39df6} Stanowisko 2 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 74b (zachodni fragment) oraz 64f – na granicy oddziałów {6a0aad78-18f5-466c-9a34-6e249f4241cc} Stanowisko 3 - Leśnictwo Tabędz Pododdział 102b {74ce0235-a320-4c92-be76-34607a8df9d6} Stanowisko 4 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 126a {711babad-477c-42d9-99c1-4c7ed580035f} Stanowisko 5 – Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c {82ef23b8-c9b8-4e97-ac75-2b2fe7de1578} Stanowisko 6 – Leśnictwo Tabędz	K02.03 Eutrofizacja (naturalna) K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru J01 Pożary i gaszenie pożarów.	W wyniku naturalnej sukcesji większość stanowisk zarasta – sukcesja roślinności leśnej, podrostu krzewów. Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		Pododdział 157f {f37cb43e-e5de-4f83-8adc-c5da6232fb5e} Stanowisko 7 – Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c {58ffe3ec-2e3a-47e9-967b-1d75e76970fb} Stanowisko 9 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a {bf493ac7-8442-4b1d-b9f2-96f0745ce676} Stanowisko 10 – Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 37a i 37b (w granicach siedliska) {bc5d8fe5-4744-427d-83e9-29f7e32ee31d}			
4.		Stanowisko 8 – Leśnictwo Szumowo Pododdział 244b {fe3c9316-afdd-4840-b18a-e4b7dd00b26b}	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.03 Eutrofizacja (naturalna)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru J01 Pożary i gaszenie pożarów. E03 Odpady, ścieki	Potencjalnym zagrożeniem jest rozbudowa składowiska odpadów znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie płatu siedliska. Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
5.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	Stanowisko 1 - Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a i 24d {03182955-bdff-4c30-827a-804a69343f5c} Stanowisko 2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 36c, 37a, 38c, 47a, 46b; 48a (część północna) 57a {a1bdb17c-b576-4742-9dd0-2eba808d5afb} Stanowisko 3 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a (część południowa) {8a875402-3e55-4a2b-9aff-4e67b0d83938} Stanowisko 4 Leśnictwo Czerwony Bór Oddział 42a (część) {077486bd-121f-4038-bd4b-df486b37e18f} Stanowisko 5 Leśnictwo Czerwony Bór	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru J01 Pożary i gaszenie pożarów	W wyniku naturalnej sukcesji większość stanowisk zarasta – sukcesja roślinności leśnej. Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		<p>Pododdziały 48d; 59a; 58b (część wzdłuż drogi) {fdd4df41-ee60-4c54-8aa3-15da2824572f}</p> <p>Stanowisko 6 Leśnictwo Tabędz Pododdział 118b (część wschodnia, przy drodze) {6ee4e164-19ee-43de-86fd-a8de43a62025}</p> <p>Stanowisko 7 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 69b {0bdeae39-a819-44bd-b9e8-209198cedb1e}</p> <p>Stanowisko 8 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 93b; 92c; 106a, 106b {c34646f9-65cb-482d-974a-c6c6ad3ef600}</p> <p>Stanowisko 9 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 96a (część południowa); 97d {e0dacd1d-96ee-49d2-9124-2c9559d6369e}</p> <p>Stanowisko 10 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Leśnictwo Krajewo Pododdział 163a (część północno-zachodnia) Wzgórze Marcelego Nowotki {10e06a69-b4cb-432e-8ba7-635352bb9214}</p> <p>Stanowisko 11 Leśnictwo Szumowo Pododdział 234b (część zachodnia) {b1ee8b9a-497e-42a2-928a-46d82b095ae8}</p> <p>Stanowisko 12 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 171a i 172a {b1ee8b9a-497e-42a2-928a-46d82b095ae8}</p> <p>Stanowisko 13 Leśnictwo Krajewo Pododdział 212b {ecd4c927-50e9-4643-abb4-fa6574f2f363}</p> <p>Stanowisko 14 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 200a; 217a {09cb753b-3d71-40d5-9d4a-2539e27526e1}</p>			

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		Stanowisko 15 Leśnictwo Szumowo Pododdział 251a (bez części północno-wschodniej) {fef750d6-bc01-46c4-b01e-682489fe7121} Stanowisko 16 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 109b, 126a (w części); 125a {b9139608-09f1-433c-bff3-d878bc1cdd2e}			
6.	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b (w części) Wzgórze Marcelego Nowotki {9d6c255c-f8e0-444f-9df7-db600b8debc4}	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B02 Gospodarka leśna C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru	W wyniku naturalnej sukcesji większość stanowisk zarasta – sukcesja roślinności leśnej, podrostu krzewów Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska związanym z gospodarką leśną jest zalesianie. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>)	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Szumowo Pododdziały 266g, 266h; 267g {470124d1-b09f-46d6-8a08-cbda14402fa1}	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	B02 Gospodarka leśna B02.02 Wycinka lasu	Potencjalnym zagrożeniem w ramach gospodarki leśnej są: - zręby na dużych powierzchniach, - zwiększanie udziału drzew iglastych – sosny zwyczajnej, świerka pospolitego, - wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie – modrzewia, dębu czerwonego. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
8.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti</i>)	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a {3555ab74-21fa-4663-978e-77b6c674197e}	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew I01 Obce gatunki inwazyjne	B02 Gospodarka leśna B02.02 Wycinka lasu	Stwierdzono liczne krzewy czeremchy amerykańskiej, a na obrzeżach stanowiska robinii akacjowej i dębu czerwonego. Potencjalnym zagrożeniem w ramach

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	<i>petraeae</i>)				gospodarki leśnej są: - zwiększanie udziału drzew iglastych – sosny zwyczajnej, świerka pospolitego, - wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie – modrzewia, dębu czerwonego. Zrównoważona gospodarka leśna prowadzona na podstawie planu urządzania lasu nie stanowi zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incnae</i>)	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 85g {aaea2f35-a6a5-44b4-af8f-00cc8dd76330} Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 99b, 99c {98a0a749-629c-43e4-aab3-bd30ec3c4ba5} Stanowisko nr 3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 114f {3e56525f-c715-4a3e-8a47-ebc03b953178}	J02.04.01 Zalewanie	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Potencjalnym zagrożeniem są zmiany stosunków wodnych poprzez melioracje i osuszanie, budowę zbiorników wodnych.
10.	91T0 Sosnowe bory chrobotkowe	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (część południowa) {daed92a0-7d2b-4a0b-a7cb-af7ee0f9f965} Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Wzgórze Marcelego Nowotki, pododdział 149d {20ea6799-787d-4140-b0ca-c33b82cc9130} Stanowisko nr 3 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 143h, 158b {cb3e6c19-b258-47b1-a28c-753c22a54ece} Stanowisko nr 5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156d	Brak zagrożeń	J01 Pożary i gaszenie pożarów K02.03 Eutrofizacja	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
11.		{6c031224-61b4-4d04-a386-d025e2f9f597} Stanowisko nr 4 Leśnictwo Tabędz Poddział 160a Leśnictwo Krajewo Pododdziały 190a, 175a, 189a, 189b, 189c, 188b, 188c, 174f, 205b, 205c {843be97e-17e7-4a35-a0a6-f40ff156ccc4}	B02.02 Wycinka lasu I01 Obce gatunki inwazyjne	J01 Pożary i gaszenie pożarów K02.03 Eutrofizacja	W PUL przewidziano rębnię Ib Jej wykonanie zakłada likwidację drzewostanu i odnowienie, które spowoduje zniszczenie runa. Młody gęsty, jednowiekowy drzewostan ogranicza rozwój runa. W obrębie stanowiska stwierdzono występowanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia – licznie występująca czeremcha amerykańska, w tym owocujące osobniki pokroju drzewiastego.

Opracowana została także cyfrowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS, dotycząca identyfikacji zagrożeń.

Siedliska przyrodnicze

Opisane zagrożenia dotyczące muraw, wrzosowisk i jałowczysk wynikają z niestałości tych zbiorowisk roślinnych, które są stadiami sukcesji roślinności prowadzącej do wytworzenia boru suchego lub suchej postaci sosnowego boru świeżego. Zachowanie struktury i funkcji tych siedlisk przyrodniczych wymaga wykonywania działań ochrony czynnej, które pozwolą na zatrzymanie (lub przynajmniej spowolnienie) sukcesji roślinności. Dlatego sukcesję potraktowano jako zagrożenie.

W siedliskach leśnych, zwłaszcza w borach chrobotkowych natrafiono w trakcie inwentaryzacji na liczne stanowiska czeremchy amerykańskiej, która jest gatunkiem inwazyjnym. Podobnie w rezerwacie Dębowe Góry na obrzeżach dąbrów ciepłolubnych występują gatunki inwazyjne, jak np. dąb czerwony, robinia akacjowa i czeremcha amerykańska. Stanowią one zagrożenie dla rodzimych gatunków roślin skutecznie z nimi konkurując i zmieniając właściwości siedliska. Dotyczy to zwłaszcza robinii akacjowej, która uwalnia z brodawek korzeniowych do gleby znaczne ilości przyswajalnych dla roślin związków azotu. Powoduje to osiedlanie się w runie nitrofilnych gatunków ruderalnych.

Formułując zagrożenia odniesiono się także do planów budowy lotniska sanitarnosportowego w północno-wschodniej części obszaru i rozbudowy składowiska odpadów na terenie Czerwonego Boru.

W zagrożeniach potencjalnych wymieniono gospodarkę leśną, ponieważ nie objęte pierwotnie użytkowaniem stanowiska muraw, wrzosowisk i jałowczysk są stopniowo zalesiane w ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	U1	Zmniejszenie udziału roślinności drzewiastej i krzewiastej na wszystkich stanowiskach (100% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO
			Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych na stanowiskach 1,4,5,6,12 (82% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
			Utworzenie użytków ekologicznych dla ochrony największych, dobrze zachowanych płatów siedliska na stanowiskach 1,2,4,5,6 (74% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO
2.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	U1	Zmniejszenie udziału roślinności drzewiastej na stanowiskach 1,2,3,5,6,7,8,9,10 (77% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO
			Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych na stanowiskach 2,4,5,7,8,10 (69% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
3.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	U1	Zmniejszenie udziału gatunków drzewiastych, przeciwdziałanie sukcesji roślinności prowadzącej do odnowienia boru sosnowego na stanowiskach 1,2,3,4,5,6, 8, 9, 10, 12,13,14,15,16 (69% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
4.	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	U2	Zmniejszenie udziału drzew i krzewów na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO
			Zmniejszenie udziału ekspansywnych gatunków rodzimych na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu 3 lat od ustanowienia PZO
5.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>)	FV	Zmniejszenie udziału gatunków iglastych na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
			Zwiększenie zasobów martwego drewna do 3 m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	
6.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	U1	Poprawa struktury wiekowej drzewostanu na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
			Zwiększenie zasobów martwego drewna do 3 m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	
			Zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska)	
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incnae</i>)	U2	Poprawa struktury gatunkowej drzewostanu na stanowiskach 1,2,3 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
			Zwiększenie zasobów martwego drewna do 3 m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska).	
8.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy	U2	Poprawa struktury wiekowej drzewostanu na stanowiskach 1,2,3,4,5 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu 40 lat od ustanowienia PZO
			Poprawa struktury przestrzennej drzewostanu na stanowiskach 1,2,3,4,5 (100% powierzchni siedliska)	W ciągu obowiązywania PZO
			Zmniejszenie udziału obcych gatunków inwazyjnych na stanowisku 4 (44% powierzchni siedliska)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO

Najważniejszym celem PZO jest utrzymanie roślinności na wczesnych etapach sukcesji. Dotyczy to zwłaszcza stadiów krótkotrwałych jak murawy napiaskowe czy wrzosowiska, ale także jałowczysk. W przypadku nieatrakcyjnych gospodarczo obszarów muraw i wrzosowisk należy ograniczyć pokrycie powierzchni przez drzewa, krzewy i gatunki inwazyjne. Zarośla jałowca to siedlisko, którego powierzchnia od czasu przygotowania SDF zmalała na terenie Czerwonego Boru dwukrotnie. Znaczna część stanowisk została pierwotnie błędnie zakwalifikowana. W trakcie przygotowania PZO stwierdzono, że część stanowisk opisanych pierwotnie jako jałowczyska

zajmuje zwarty bór sosnowy. Zachowanie istniejących stanowisk siedliska wymaga zmniejszenia udziału drzew. Wymienione cele nigdy nie zostaną w pełni zrealizowane ze względu na naturalny proces sukcesji wtórnej. Dążenie do ich realizacji pozwoli jednak na zachowanie siedlisk w perspektywie czasowej realizacji PZO.

Nadrzędnym celem ochrony siedlisk leśnych jest przywrócenie właściwej struktury gatunkowej i przestrzennej. W większości są to młode drzewostany, w których do wykształcenia starodrzewu dojdzie za kilkadziesiąt lat. W czasie realizacji PZO można jednak poprawić inne parametry siedliska jak np. właściwy skład gatunkowy, właściwe zróżnicowanie przestrzenne czy też dążyć do kumulacji martwego drewna w ilości zapewniającej niszę dla ksylobiontów.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
1.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi {9ae4441b-aae7-4d7c-8917-4b6d7b733cc6} {2c273add-cde1-477c-ad08-549967a975e0} {fa81320c-a2ae-443b-96ae-21a2d014c1d6}	A	Działania związane z ochroną czynną						
		A1	Zmniejszenie udziału drzew na powierzchniach muraw.	Usunięcie z powierzchni siedliska drzew z gatunków: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, topola osika oraz krzewów z gatunku czeremcha amerykańska. Należy pozostawić jałowce. Uprzątnięcie i wywiezienie ściętych drzew oraz gałęzi.	Stanowisko 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a, 24d Stanowisko 2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a (fragment przy północnej granicy oddziału położony na północ od drogi)	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	400	Nadleśnictwo Łomża	

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
2.	{8bd316fa-662e-423f-a89b-230a5984cb81} {372d777f-6b10-457b-a1a0-0bc75fcdda23} {2a6d8625-e2a8-4bd8-a1d4-c5e217fdce40} {c96d42b4-e194-4a0b-9f96-0fc3f7a74e20} {f9fb40f1-0214-4fc8-a687-10116e66eb76} {325a3ec6-41ee-490a-b78f-96caedabd153} {07848ec0-3d70-413c-90bb-1b11af3a72d3} {936cf9b3-e549-4d2e-ad7b-df291155ddf7} {3f827254-47f7-4968-b87f-633d4b2e5fe5} {9dc085f2-bd8e-4f00-92c8-ebd168645f24} {154a3531-af60-4bc8-b7b9-d06355b2859e}			Ponowne usunięcie podrostu drzew z powierzchni zarastających wskazanych w wynikach monitoringu	Stanowisko 3 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (wzdłuż drogi, po jej wschodniej stronie) Stanowisko 4 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 63a Stanowisko 5 Leśnictwo Czerwony Bór „Patelnia” Pododdział 64a, 64b, 53f, 52i-99, 63c, 74b Stanowisko 6 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 64f, 74b Stanowisko 7 Leśnictwo Tabędz Pododdział 118b (przy wschodniej granicy oddziału fragment przy drodze) Stanowisko 8 Leśnictwo Krajewo, Pododdział 164a, Wzgórze Marcelego Nowotki Stanowisko 9 Leśnictwo Tabędz, Pododdział 148b, Szczyt Wzgórza Marcelego Nowotki Stanowisko 10 Leśnictwo Tabędz,	W okresie 5 lat po wykonaniu pierwszego zabiegu		

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					Pododdział 126a Stanowisko 11 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c, przy skrzyżowaniu drogi z pasem przeciwpożarowym Stanowisko 12 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157b Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c, 173c, pas przeciwpożarowy Stanowisko 13 Leśnictwo Krajewo Pododdział 175a, w części północnej, przy skrzyżowaniu dróg leśnych Stanowisko 14 Leśnictwo Szumowo Południowa część pododdziału 253a Lokalizacja – załącznik nr 4			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3.		A2	Zmniejszenie udziału gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzeniania.	Usunięcie zwartych płatów trzcinnika piaskowego i żarnowca miotlastego z zastosowaniem środków herbicydowych dopuszczonych do stosowania w leśnictwie, a następnie usunięcie darni z martwą materią organiczną lub wykonanie orki głębokiej. Zabieg należy wykonać w okresie maj-czerwiec (przed okresem owocowania trzcinnika).	Tylko zwarte płaty gatunków inwazyjnych na stanowiskach: Stanowisko 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a, 24d Stanowisko 4 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 63a Stanowisko 5 Leśnictwo Czerwony Bór „Patelnia” Pododdział 64a, 64b, 53f, 52i, 63c, 74b Stanowisko 6 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 64f, 74b Stanowisko 12 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157b Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c, 173c, pas przeciwpożarowy Lokalizacja – załącznik nr 4	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	70	Nadleśnictwo Łomża
4.		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Ochrona terenów z największymi, dobrze	Przygotowanie wniosku i utworzenie użytku	a/ Użytek nr 1. „Strzelnica” pododdziały: 24d (część	W ciągu 3 lat od ustanowienia		Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			zachowanymi płatami siedliska.	ekologicznego.	południowa w granicach płatów siedlisk 2330 i 5130), 33a (cały), 43a (część północna w granicach płatów siedlisk 2330 i 4030) b/ Użytek nr 2. „Patelnia” pododdziały: 52i, 53f, 64a,b,f, 63a (część w granicach płatów siedliska 2330), 63c Lokalizacja – załącznik nr 4	PZO		Gmina Zambrów
5.		C	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
		C1	Monitoring efektywności wykonanych zabiegów ochronnych.	Kontrola pokrycia powierzchni muraw przez drzewa z gatunków: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, topola osika. Pomiarom powinny podlegać parametry: a/ Gatunki charakterystyczne b/ Ekspansja krzewów i podrostu drzew c/ Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie.	Wszystkie stanowiska Lokalizacja – załącznik nr 4	4-5 lat po wykonaniu działania polegającego na usunięciu drzew i krzewów.	16	RDOŚ w Białymstoku
6.		C2	Monitoring efektywności wykonanych zabiegów ochronnych.	Kontrola pokrycia powierzchni przez trzcinnik piaskowy. W zakres działań wchodzi wyznaczenie powierzchni	Stanowisko 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a, 24d Stanowisko 4	Dwukrotnie: 1/ W okresie do 2 lat od ustanowienia		

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				<p>pomiarowych przy pierwszej kontroli oraz pomiary parametrów:</p> <p>a/ Gatunki charakterystyczne</p> <p>b/ Gatunki ekspansywne</p> <p>c/ Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje. Powtórzenie kontroli na tych samych stanowiskach.</p>	<p>Leśnictwo Czerwony Bór</p> <p>Pododdział 63a</p> <p>Stanowisko 5</p> <p>Leśnictwo Czerwony Bór „Patelnia”</p> <p>Pododdział 64a, 64b, 53f, 52i, 63c, 74b</p> <p>Stanowisko 6</p> <p>Leśnictwo Czerwony Bór</p> <p>Pododdział 64f, 74b</p> <p>Stanowisko 12 Leśnictwo Tabędz</p> <p>Pododdział 157b</p> <p>Leśnictwo Krajewo</p> <p>Pododdział 172c, 173c</p> <p>Pas przeciwpożarowy</p> <p>Lokalizacja – załącznik nr 4</p>	<p>PZO</p> <p>2/ w okresie od 4 do 5 lat po wykonaniu zadania polegającego na usunięciu zielnych gatunków inwazyjnych.</p>		
7.		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			Nie planuje się					
8.	<p>4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno – Arctostaphyilion</i>)</p> <p>{c6de9777-0366-4a46-9336-11cd93533c99}</p>	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	Usunięcie roślinności drzewiastej.	Wycięcie drzew i krzewów z gatunków: sosna zwyczajna, dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, brzoza omszona, topola osika, czeremcha amerykańska, modrzew	<p>Stanowisko 1</p> <p>Leśnictwo Czerwony Bór</p> <p>Pododdział 42a</p> <p>Stanowisko 2</p> <p>Leśnictwo Czerwony Bór</p> <p>Pododdział 74b (zachodni</p>	<p>W ciągu 5 lat od ustanowienia</p> <p>PZO</p>	350	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9.	{549f3b2f-9537-400a-a50a-e790411cf80a} {cb8b048b-6b80-4fd0-9e73-f7a363451d54} {8d4cae83-1f8b-4900-a049-3c367da8912f} {3755f502-178f-4c5f-9950-f326f189b3c3} {4a403802-9e37-4b8a-a5e7-e3e1032198bd} {f63fef3d3-82a7-44aa-af51-5d4b9b06ef53} {e0b0b32a-fe7b-4e6b-b963-e3920b0d252d} {eecf14f7-6922-4c11-b126-f7afad0c9a4d} {dffa6225-350f-4d32-b865-9b210cf3cdb3}			<p>europejski Uprzątnięcie i wywiezienie ściętych drzew oraz gałęzi.</p> <p>Ponowne usunięcie podrostu drzew z powierzchni zarastających wskazanych w wynikach monitoringu.</p>	<p>fragment) oraz 64f – na granicy oddziałów</p> <p>Stanowisko 3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 102b</p> <p>Stanowisko 5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c</p> <p>Stanowisko 6 Leśnictwo Tabędz Pododdział 157f</p> <p>Stanowisko 7 Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c</p> <p>Stanowisko 8 Leśnictwo Szumowo Pododdział 244b</p> <p>Stanowisko 9 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 43a</p> <p>Stanowisko 10 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 37a i 37b (w granicach siedliska) Lokalizacja – załącznik nr 4</p>	W okresie 5 lat po wykonaniu pierwszego zabiegu		
10.		A2	Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych.	Usunięcie zwartych płatów trzcinnika piaskowego i żarnowca miotlastego z zastosowaniem herbicydu	Tylko zwarte płaty gatunków inwazyjnych żarnowca miotlastego i trzcinnika piaskowego na stanowiskach:	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	25	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				dopuszczonego do stosowania w leśnictwie, a następnie zaoranie powierzchni. Zabieg należy wykonać w okresie maj-czerwiec (przed okresem owocowania trzcinnika).	Stanowisko 2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 74b (zachodni fragment) oraz 64f – na granicy oddziałów Stanowisko 4 Leśnictwo Tabędz Pododdział 126a Stanowisko 5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156c Stanowisko 7 Leśnictwo Krajewo Pododdział 172c Stanowisko 8 Leśnictwo Szumowo Pododdział 244b Stanowisko 10 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 37a i (w granicach siedliska) Lokalizacja – załącznik nr 4			
11.		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
12.			Nie planuje się					
13.		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		C1	Monitoring efektywności wykonanych zabiegów ochronnych.	Kontrola pokrycia powierzchni wrzosowisk przez drzewa z gatunków: sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, topola osika. Pomiarom powinny podlegać parametry: a/ Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>) i/lub mącznicy lekarskiej b/ Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Wszystkie stanowiska Lokalizacja – załącznik nr 4	4-5 lat po wykonaniu działania polegającego na usunięciu drzew i krzewów.	13	RDOŚ w Białymstoku
14.		C2	Monitoring efektywności wykonanych zabiegów ochronnych.	Kontrola pokrycia powierzchni przez trzcinnik piaskowy i żarnowiec miotlasty. W zakres działań wchodzi wyznaczenie powierzchni pomiarowych przy pierwszej kontroli oraz pomiary parametrów: a/ Pokrycie wrzosu pospolitego (<i>Calluna vulgaris</i>) i/lub mącznicy lekarskiej b/ Pokrycie traw c/ Ekspansywne gatunki rodzime. Powtórzenie kontroli na tych samych stanowiskach.	Stanowisko 2 – pododdział 74b oraz 64f, w granicach płatu siedliska Stanowisko 4 – pododdział 126a w granicach płatu siedliska Stanowisko 5 – pododdziały 155c oraz 156a w granicach płatu siedliska, Stanowisko 7 – pododdział 172c – w granicach płatu siedliska tj, do granicy lasu przy pasie przeciwpożarowym, Stanowisko 8 – pododdział 244b (cały) Stanowisko 10 – pododdział 37b (cały) Lokalizacja – załącznik nr 4	Dwukrotnie: 1/ W okresie do 2 lat od ustanowienia PZO 2/ w okresie od 4 do 5 lat po wykonaniu zadania polegającego na usunięciu zielnych gatunków inwazyjnych.		
15.		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Nie planuje się					
16.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych {03182955-bdff-4c30-827a-804a69343f5c} {d21718cb-d628-407b-938f-6e72b222db05} {89d420ea-8371-45f5-99ae-b241abc38516} {cc6f98c4-9e11-4762-9c47-3693803f56ae} {84fcf893-3d9c-4d03-947b-1ebbc78e2d85} {0b6128ad-23e4-45fb-92b5-2deb5cbcfa03} {80d35042-fce4-4c2d-8661-9e88ce1b0354} {b877b99c-4a4d-449b-a65e-8842a26f0393} {b501f1aa-9e8b-40c0-bdb7-1060df5db8ea} {f5d8a08a-cfbc-41ba-a352-b8d441c31d71} {0f467871-4599-4e97-a808-91b4d468f94c} {7783e405-d4a2-4a70-977f-592b77fe98fa}	A	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
		A1	Przeciwdziałanie sukcesji roślinności prowadzącej do odnowienia boru sosnowego.	Usuwanie drzew z powierzchni siedliska z zachowaniem krzewów.	Stanowisko 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a (część południowa) i 24d Stanowisko 2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 36c, 37a, 38c, 47a, 46b; 48a (część północna) 57a Stanowisko 3 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a (część południowa) Stanowisko 4 Leśnictwo Czerwony Bór Oddział 42a (część) Stanowisko 5 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 48d; 59a; 58b (część wzdłuż drogi) Stanowisko 6 Leśnictwo Tabędz Pododdział 118b (część wschodnia, przy drodze) Stanowisko 8 Leśnictwo Tabędz	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	450	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	{b87677b3-80b4-4a8a-bbfe-00e02223912e} {5cd9b96e-dd8a-4c7e-b1f2-5ecfbae9eb10} {9eb291bf-91f2-446e-8b56-1d0744ac048c} {8132a6ce-0a40-416c-aae3-ded9e977ec93}				Pododdziały 93b; 92c; 106a, 106b Stanowisko 9 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 96a (część południowa); 97d Stanowisko 10 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Leśnictwo Krajewo Pododdział 163a (część północno-zachodnia) Wzgórze Marceliego Nowotki Stanowisko 12 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 171a i 172a Stanowisko 13 Leśnictwo Krajewo Pododdział 212b Stanowisko 14 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 200a; 217a Stanowisko 15 Leśnictwo Szumowo Pododdział 251a (bez części północno-wschodniej) Stanowisko 16 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 109b, 126a (w części); 125a			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					Lokalizacja – załącznik nr 4			
17.		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Przeciwdziałanie sukcesji roślinności prowadzącej do odnowienia boru sosnowego.	Modyfikacja zaplanowanej w PUL rębni Ib na usunięcie drzewostanu, bez odnowienia, z zachowaniem krzewów i runa.	Stanowisko 7 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 69b Stanowisko 11 Leśnictwo Szumowo Pododdział 234b (część zachodnia) Lokalizacja – załącznik nr 4	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	0	Nadleśnictwo Łomża
18.		C	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
			Nie planuje się					
19.		D	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
			Nie planuje się					
20.	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) {fd29e895-bc05-4ae8-a719-112b2fe36cd2}	A	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
		A1	Usunięcie drzew i krzewów.	Usunięcie wszystkich drzew i krzewów z powierzchni murawy.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b (w części) Wzgórze Marcelęgo Nowotki Lokalizacja – załącznik nr 4	W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO	15	Nadleśnictwo Łomża
21.		A2	Usunięcie ekspansywnych	Usunięcie zwartych płatów żarnowca miotlastego przy	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz	W ciągu 5 lat od ustanowienia	10	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			gatunków rodzimych.	użyciu mazaka (dozownika) herbicydowego.	Pododdział 148b (w części) Wzgórze Marceliego Nowotki Lokalizacja – załącznik nr 4	PZO		
22.		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Użytkowanie kośne powierzchni.	Wykaszenie powierzchni raz w roku w okresie od 15 czerwca do 15 sierpnia. Naturalne wysuszenie siana na powierzchni i zebranie pokosu.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b (część) w granicach płatu siedliska. Lokalizacja – załącznik nr 4	Pierwsze koszenie w ciągu 2 lat od ustanowienia PZO. Następnie co roku w czasie obowiązywania PZO	10	Nadleśnictwo Łomża
23.		C	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
			Nie planuje się					
24.		D	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
			Nie planuje się					
25.	9170 Grąd środkowoeuropejski subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum</i> , <i>Tilio – Carpinetum</i>) {7cc03925-6dc0-4704-	A	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
			Nie planuje się					
		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Ochrona struktury gatunkowej	Zmniejszanie udziału sosny zwyczajnej w ramach cięć	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Szumowo	W okresie obowiązywania	0	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	99d2-603806705a66}		drzewostanu.	trzebieżowych.	Pododdziały 266g, 266h; 267g Lokalizacja – załącznik nr 4	PZO		
26.		B2	Odtworzenie zasobów martwego drewna.	Dążenie do pozostawiania martwego drewna do 3 m ³ /ha dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Szumowo Pododdziały 266g, 266h; 267g Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	0	Nadleśnictwo Łomża
27.		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			Nie planuje się					
28.		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			Nie planuje się					
29.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incnae</i>)	A	Działania związane z ochroną czynną					
			Nie planuje się					
30.		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	{2b77ccad-c54b-4407-a5fb-2dfb15c91b16} {3222a613-9bad-471b-9845-370bb834ede4} {083fea0f-601d-4903-	B1	Odtworzenie zasobów martwego drewna.	Dążenie do pozostawiania martwego drewna do 3 m ³ /ha dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 85g Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 99b, 99c Stanowisko nr 3	W okresie obowiązywania PZO	0	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	9008-f8e512d9dc3a}				Leśnictwo Tabędz Pododdział 114f Lokalizacja – załącznik nr 4			
31.		B2	Ochrona struktury gatunkowej drzewostanu.	Zmniejszanie udziału brzozy omszonej i brodawkowatej w ramach cięć trzebieżowych.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 85g Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 99b, 99c Stanowisko nr 3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 114f Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	0	Nadleśnictwo Łomża
32.		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			Nie planuje się					
33.		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			Nie planuje się					
34.	9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>) {91c1712a-3493-480a-b1ec-f9dd63e11d3b}	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	Ochrona struktury gatunkowej drzewostanu.	Eliminowanie zniekształceń składu gatunkowego drzewostanu poprzez prowadzenie cięć trzebieżowych w celu usunięcia gatunków obcych geograficznie i	Stanowisko nr 1 i tereny przyległe Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	30	RDOŚ w Białymstoku, Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				ekologicznie: dębu czerwonego, robinii akacjowej, czerwemchy amerykańskiej.				
35.		A2	Ochrona struktury gatunkowej podszytu i runa.	Ręczne usunięcie krzewów i nalotu czerwemchy amerykańskiej.	Stanowisko nr 1 i tereny przyległe Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	4	RDOŚ w Białymstoku, Nadleśnictwo Łomża
36.		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Poprawa struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu	Prześwietlanie drzewostanu w ramach cięć trzebieżowych, z możliwością usunięcia do 30% drzewostanu. Drzewa należy usuwać grupami aby utworzyć luki w sklepieniu lasu.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	0	RDOŚ w Białymstoku, Nadleśnictwo Łomża
37.		B2	Odtworzenie zasobów martwego drewna.	Dążenie do pozostawiania martwego drewna do 3 m ³ /ha dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	0	RDOŚ w Białymstoku, Nadleśnictwo Łomża
38.		C	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
			Nie planuje się					
		D	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			Nie planuje się					
39.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy {3f63e9d1-2387-45ed-a570-c7da0db04131} {8e54d04a-9d34-481a-90c5-5b6365641e5e} {61b75a54-ed0b-46fd-9bb3-5587bb582179} {07bb66c8-6373-41f2-a0ec-072c0174ba5f} {d76901b1-a9eb-4f0d-8aac-6d0b735c6fd1}	A	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
		A1	Ochrona struktury gatunkowej podszytu i runa.	Usunięcie krzewów i nalotu czeremchy amerykańskiej. Do usunięcia starszych, owocujących krzewów dopuszczalne jest użycie herbicydu dopuszczonego do użytkowania w leśnictwie, np. w formie mazaka (dozownika). Osobniki młode (nalot) należy usunąć ręcznie (nie wykaszać).	Stanowisko nr 4 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 175a, 189a, 189b, 189c, 188b, 188c, 174f, 205b, 205c Lokalizacja – załącznik nr 4	W okresie obowiązywania PZO	50	Nadleśnictwo Łomża
40.		B	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		B1	Poprawa struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu.	Prześwietlanie drzewostanu w ramach cięć trzebieżowych, z możliwością usunięcia do 30% drzewostanu. Drzewa należy usuwać grupami aby utworzyć luki w sklepieniu lasu.	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 42a (część południowa) Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Wzgórze Marcelęgo Nowotki, pododdział 149d Stanowisko nr 3 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 143h, 158b Stanowisko nr 4 Leśnictwo Krajewo	W okresie obowiązywania PZO	0	Nadleśnictwo Łomża

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					Pododdziały 175a, 189a, 189b, 189c, 188b, 188c, 174f, 205b, 205c Stanowisko nr 5 Leśnictwo Tabędz Pododdział 156d Lokalizacja – załącznik nr 4			
41.		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			Nie planuje się					
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			Nie planuje się					

Opracowana została także cyfrowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS, dotycząca planowanych działań ochronnych.

Zalecane działania ochronne siedlisk nieleśnych są konieczne dla utrzymania właściwego stanu ich ochrony. Zaplanowane wycinanie drzew, krzewów czy usuwanie ekspansywnych gatunków roślin zielnych ma na celu powstrzymanie sukcesji i utrzymanie właściwych warunków edaficznych. Nakład sił i środków na ich realizację będzie znaczny, ale pozwoli zatrzymać sukcesję na roślinności na obecnym etapie. W przeciwnym wypadku w ciągu najbliższych 10 lat większość powierzchni muraw napiaskowych, wrzosowisk i zarośli jałowca pospolitego, które są najbardziej reprezentatywnymi dla obszaru zbiorowiskami roślinnymi, zamieni się w zapusty brzozy brodawkowatej, sosny zwyczajnej i topoli osiki.

Planowane działania monitoringowe dotyczą dwóch najbardziej wrażliwych siedlisk – inicjalnych muraw napiaskowych oraz wrzosowisk. Gatunki budujące te zbiorowiska roślinne są światłolubne i wymagają oligotroficznego podłoża. W przypadku zacienienia, opadu materii organicznej i zwiększenia wilgotności dochodzi do szybkiej degradacji tych siedlisk przyrodniczych. Zaplanowane działania ochronne mają temu zapobiec. Monitoring ma na celu stwierdzenie na ile efektywne okazały się zaplanowane zabiegi i jak szybko dojdzie do ponownego zarastania powierzchni przez krzewy, drzewa i zielne gatunki inwazyjne. Od wyników tego monitoringu uzależniono ponowne wykonanie zabiegów po okresie 5 lat. Kontrola ciepłolubnych muraw piaskowych wydaje się zbędna ponieważ jest to tylko jedno stanowisko dla którego wyznaczono coroczne zabiegi ochronne, które w zupełności powstrzymają sukcesję lasu i apofityzację runi. W przypadku siedlisk leśnych monitoring nie jest

konieczny, ponieważ są to fitocenozy znacznie stabilniejsze.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1.	12330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	1/ Zmniejszenie udziału drzew i krzewów na powierzchniach muraw 2/ Zmniejszenie udziału gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzenienia 3/ Przeciwdziałanie zmianie kwalifikacji gruntów i zabudowie	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Wszystkie stanowiska	RDOŚ w Białymstoku	6
2.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno – Arctostaphylion</i>)	1/ Zmniejszenie udziału drzew 2/ Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Co 6 lat	Wszystkie stanowiska	RDOŚ w Białymstoku	5
3.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach	Zmniejszenie udziału gatunków drzewiastych, przeciwdziałanie	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Stanowisko 1 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdział 33a	RDOŚ w Białymstoku	5

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	lub murawach nawapiennych	sukcesji roślinności prowadzącej do odnowienia boru sosnowego					(część południowa) i 24d Stanowisko 2 Leśnictwo Czerwony Bór Pododdziały 36c, 37a, 38c, 47a, 46b; 48a (część północna) 57a Stanowisko 10 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b Leśnictwo Krajewo Pododdział 163a (część północno-zachodnia) Wzgórze Marcelego Nowotki Stanowisko 12 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 171a i 172a Stanowisko 16 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 109b, 126a (w części); 125a		

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
4.	6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Zmniejszenie udziału drzew i krzewów	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Co 5 lat	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 148b (w części) Wzgórze Marcelego Nowotki	RDOŚ w Białymstoku	1
5.	9170 Grąd środkowoeuropejski subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>)	1/ Zmniejszenie udziału gatunków iglastych 2/ Zwiększanie zasobów martwego drewna rodzimych	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Zgodnie z metodyką PMŚ	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Szumowo Pododdziały 266g, 266h; 267g	RDOŚ w Białymstoku	1
6.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incnae</i>)	1/ Poprawa struktury wiekowej drzewostanu 2/ Zwiększanie zasobów martwego drewna	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Co 6 lat	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Tabędz Pododdział 85g Stanowisko nr 2 Leśnictwo Tabędz Pododdziały 99b, 99c Stanowisko nr 3 Leśnictwo Tabędz Pododdział 114f	RDOŚ w Białymstoku	2
7.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	1/ Poprawa struktury wiekowej drzewostanu 2/ Zwiększenie zasobów martwego drewna 3/ Zmniejszenie udziału gatunków	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Co 6 lat	Stanowisko nr 1 Leśnictwo Podgórze Pododdziały 139a,b; 140a, 140b; 141a	RDOŚ w Białymstoku	1

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		inwazyjnych							
8.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy	1/ Poprawa struktury wiekowej drzewostanu 2/ Poprawa struktury przestrzennej drzewostanu 3/ Zmniejszenie udziału obcych gatunków inwazyjnych	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Zgodnie z metodyką PMS	Stanowisko nr 4 Leśnictwo Krajewo Pododdziały 175a, 189a, 189b, 189c, 188b, 188c, 174f, 205b, 205c	RDOŚ w Białymstoku	5

Monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony powinien być wykonywany zgodnie z metodyką PMS, a więc parametry, wskaźniki, zakres prac oraz terminy i częstotliwość - powinny być zgodne z metodyką PMS. Zgodnie z dokumentacją PZO zastosowano monitoring dla wszystkich stanowisk siedlisk, dla których wyznaczono działania ochronne. Przewodniki metodyczne PMS określają szczegółowo parametry/wskaźniki, częstotliwość oraz zakres prac.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody)
1.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego Uchwała nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. 2003 nr 108 poz. 2026	Zmiana dotyczy lokalizacji lotniska sanitarno-sportowego w Czerwonym Borze. Proponuje się usunięcie zapisu „wybudowanie sportowo – sanitarnego lotniska dla potrzeb zachodniego obszaru funkcjonalnego w rejonie Czerwonego Boru” z części „Kierunki rozwoju infrastruktury transportowej” (rozdz. 4.11) oraz usunięcie odpowiedniego punktu z rozdz. „Potencjalne zadania programów rządowych lub samorządowych”, a także z rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zambrów Uchwała nr 9/III/02 Rady Gminy Zambrów z 19 grudnia 2002 r. z zmianami.	Zmiana dotyczy adaptacji terenów powojсковych w Czerwonym Borze, w tym lokalizacji lotniska sportowego. Proponuje się zmianę postulatu budowy lotniska w wyznaczonej strefie rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowej poprzez wyłączenie z tejże strefy terenu lotniska (poddziałów 64a, 63c, 53f, 52i część na południe od drogi) oraz wskazanie dla tego terenu zachowania dotychczasowego użytkowania rolniczego z zakazem zabudowy i zalesiania. Proponuje się objęcie przedmiotowego terenu ochroną w formie użytku ekologicznego.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Zambrów, obejmującego teren lotniska sportowo – sanitarnego w kompleksie leśnym Czerwony Bór. Uchwała nr 160/XXXV/06 Rady Gminy Zambrów z dnia 30 marca 2006 r. Dz. Urz. Woj. Podl. 2006 nr 171 poz. 1583	Zmiana dotyczy przeznaczenia terenów kolidujących z przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000: siedliskiem przyrodniczym 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi. Proponuje się zmianę planu w części dotyczącej przeznaczenia terenów o symbolu KL tereny komunikacji lotniczej na tereny rolnicze z zakazem zabudowy oraz zalesiania i zadrzewiania: pododdziały 52i, 53f, 63c, 64a. Proponuje się objęcie przedmiotowego terenu ochroną w formie użytku ekologicznego.

Została opracowana także cyfrowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS, dotycząca wskazań do dokumentów planistycznych.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie stwierdzono przesłanek do sporządzenia planu ochrony obszaru Natura 2000 Czerwony Bór. Siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony w obszarze zostały rozpoznane w wystarczającym stopniu w ramach opracowania planu zadań ochronnych. W okresie sierpień – październik 2013 wykonano inwentaryzację terenową wraz z analizą fitosocjologiczną i oceną stanu zachowania siedlisk wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.

Wskazane w PZO działania są możliwe do realizacji w okresie 10 lat obowiązywania tego dokumentu i nie ma potrzeby ustalania działań ochronnych, które wymagałyby dwudziestoletniej perspektywy planowania ochrony.

Stwierdzone zagrożenia przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 (związane przede wszystkim z działalnością gospodarczą w obszarze oraz w jego sąsiedztwie) oraz sposoby przeciwdziałania tym zagrożeniom mieszczą się w zakresie PZO i nie wymagają unormowania w planie ochrony.

Zaproponowane w PZO zmiany granic i przedmiotów ochrony dotyczą weryfikacji istniejącego SDF zgodnie z wynikami prac terenowych, obejmują dostosowanie granic obszaru do granic pododdziałów leśnych, a także mają charakter porządkowy, m.in. korekty błędu rysowniczego.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Zaproponowano zmiany w SDF w zakresie przedstawionym w poniższej tabeli. Projekt zmienionego SDF (Plik PDF) – załącznik 5.

Zaproponowano dostosowanie granic obszaru do granic pododdziałów leśnych. Opracowana została wektorowa warstwa informacyjna GIS zawierająca zmienione granice obszaru. Ponadto zaproponowano zmiany granic w zakresie przedstawionym w tabeli poniżej. Projekt korekty granic stanowi załącznik 6.

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>All. Arrhenatherion elatioris</i>) Pokrycie 0,1%	Usunięcie siedliska z SDF	Podczas prac nad PZO zweryfikowano w obszarze Natura 2000 Czerwony Bór występowanie płatów łąk, które zgodnie z wynikami inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach WZS w latach 2007-2008 stanowiły siedliska 6510. Wyniki inwentaryzacji wykonanej w ramach prac nad projektem PZO wskazują, że są to łąki wilgotne z przewagą gatunków charakterystycznych dla rzędu <i>Molinietalia</i> , związków <i>Calthion</i> , <i>Filipendulion</i> i <i>Alopecurion</i> , nie spełniające obecnie stosowanych kryteriów kwalifikacji siedliska 6510. Wynika to ze zmiany kryteriów kwalifikacji - w czasie inwentaryzacji w latach 2007-2008 do siedliska 6510 kwalifikowano także tradycyjnie użytkowane łąki wilgotne rzędu <i>Molinietalia</i> . Nie potwierdzono więc występowania siedliska 6510 w przedmiotowym obszarze. Siedlisko to nigdy tutaj nie występowało, a jego pierwotne wpisanie do SDF z oceną D było błędne. Istnieje więc konieczność zmiany zapisów w SDF, polegającej na usunięciu siedliska 6510.

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
2.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi. Pokrycie 0,1%	Zwiększenie pokrycia do 0,94%	W wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach przygotowania projektu PZO, dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów siedliska. Wykazano, że powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie znacznie zaniżona w stosunku do rzeczywistego stanu.
3.	4030 Suche wrzosowiska (<i>All. Calluno-Arctostaphylon</i> , <i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i>). Pokrycie 0,4 % Ocena stanu zachowania B	Zwiększenie pokrycia do 0,53% Zmiana oceny stanu zachowania na A	W wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach przygotowania projektu PZO, dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów wrzosowisk, które zajmują fragmenty pododdziałów leśnych. Wykazano, że powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie znacznie zaniżona w stosunku do rzeczywistego stanu. Wrzosowiska w Czerwonym Borze mają w większości doskonale zachowaną strukturę. W miejscach zarastających drzewami, planowane są zabiegi ochronne zmierzające do ich usunięcia. Wykonanie zabiegów jest łatwe, toteż perspektywy zachowania siedliska są bardzo dobre.
4.	5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych. Pokrycie 14,7%	Zmniejszenie pokrycia do 5,80%	W wyniku przeprowadzonej w ramach prac nad PZO inwentaryzacji stwierdzono, że większość stanowisk siedliska 5130 podawanych na mapach LP i w wynikach inwentaryzacji GIOŚ nie nadaje się do zaklasyfikowania jako zarośla jałowca. Większość z nich to powierzchnie, które już kilka lat temu zostały odnowione sosną zwyczajną lub brzozą brodawkowatą. Odnowienie poprzedziło usunięcie drzew, krzewów i zaoranie terenu. Inne wskazywane wcześniej powierzchnie to bory sosnowe ze zwartym drzewostanem w wieku 30-50 lat. Podczas prac nad PZO dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów jałowczysk oraz wykazano, że powierzchnia siedliska w SDF została znacznie zawyżona w stosunku do rzeczywistego stanu.
5.	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>All. Koelerion glaucae</i>) Pokrycie 1% Ocena reprezentatywności A Ocena stanu zachowania A, Ocena ogólna A	Zmniejszenie pokrycia do 0,03% Zmiana oceny reprezentatywności na B, stanu zachowania na C i oceny ogólnej na C	Z przeprowadzonej w ramach prac nad PZO inwentaryzacji wynika, że na stanowiskach siedliska 6120 wskazanych w wyniku wcześniejszych inwentaryzacji znajduje się bór sosnowy lub ubogie murawy napiaskowe związku <i>Corynephorion</i> z dominacją szczotliczy siwej, porostów i mchów. Siedlisko 6120 jest związane z glebami o odczynie słabo kwaśnym, zasadowym i obojętnym, ze znaczną zawartością węglanu wapnia, w miejscach ciepłych, o silnym oddziaływaniu klimatu kontynentalnego. Nie jest to siedlisko reprezentatywne dla ubogich, kwaśnych gleb bielcowych i rdzawych Czerwonego Boru dlatego należy obniżyć ocenę reprezentatywności na B. Jedyne potwierdzone stanowisko siedliska 6120 zarasta drzewami i gatunkami inwazyjnymi. Obecne są tam nieliczne gatunki charakterystyczne związku <i>Koelerion glaucae</i> . Stopień zachowania tego płatu siedliska jest średni, a perspektywy jego zachowania słabe ze względu na przewagę gatunków obcych w runi. Podczas prac nad PZO dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanego płatu siedliska oraz wykazano, iż powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie błędnie wyznaczona (znacznie zawyżona) w stosunku do rzeczywistego stanu.
6.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum</i> , <i>Tilio – Carpinetum</i>)	Zmiana oceny ogólnej na B	Stanowisko grądu subkontynentalnego w Czerwonym Borze ma dobrze zachowaną strukturę, posiada gatunki charakterystyczne runa, warstwy krzewów i właściwy skład gatunkowy drzewostanu. Drzewostan jest z niewielką ilością starodrzewu lecz w stadium dojrzewającym. W ciągu najbliższych lat oceny cząstkowe

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	Ocena ogólna C		struktury powinny ulec poprawie ze względu na dochodzenie drzewostanu do właściwego wieku oraz planowane zabiegi pielęgnacyjne zmniejszające pinetyzację. Przy dobrych perspektywach zachowania funkcji i dobrze zachowanej strukturze ocena ogólna powinna być podniesiona do stopnia B.
7.	91E0 Łęgi wierzbowe, olszowe, topolowe i jesionowe (All. Alnenion glutinoso-incanae) Pokrycie 1% Reprezentatywność C	Zmniejszenie pokrycia do 0,2% Zmiana reprezentatywności na B	Z przeprowadzonej w ramach prac nad PZO inwentaryzacji wynika, że znaczna część stanowisk siedliska 91E0 wskazanych w wyniku wcześniejszych inwentaryzacji to lasy położone w obniżeniach terenu ze stagnującą wodą, z bezwzględną dominacją brzozy omszonej i jednolitym szuwarem wielkoturzycowym w runie. Stanowiska te nie spełniają kryteriów siedliska 91E0 ze względu na brak gatunków charakterystycznych i niewielki udział gatunków wyróżniających łęgu, niewłaściwy drzewostan i niewłaściwy reżim wodny. Obszar źródliskowy położony przy wschodniej granicy PLH „Czerwony Bór” stanowi jednak początek dolin rzecznych dla których typowym zbiorowiskiem roślinnym na niżu jest łęg olszowo-jesionowy. Dlatego ocena reprezentatywności C jest zbyt niska. Podczas prac nad PZO dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów siedliska 91E0 oraz wykazano, iż powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie błędnie wyznaczona (znacznie zawyżona) w stosunku do rzeczywistego stanu.
8.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>O. Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) Pokrycie 2%	Zmniejszenie pokrycia do 0,84%	Podczas prac nad PZO dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów siedliska 91I0 oraz wykazano, iż powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie znacznie zawyżona w stosunku do rzeczywistego stanu. Powierzchnię przeszacowano włączając w skład siedliska 91I0 sąsiednie pododdziały z drzewostanem sosnowym, bez gatunków charakterystycznych zespoły Potentillo albae-Quercetum.
9.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy i chrobotkowa postać boru świeżego (<i>Cladonio-Pinetum, Peucedano-Pinetum</i>) Pokrycie 0,10% Ocena ogólna C	Zwiększenie pokrycia na 3,41% Zmiana oceny reprezentatywności na A i oceny ogólnej na B	Podczas prac nad PZO dokonano pomiaru przybliżonej powierzchni zidentyfikowanych płatów siedliska 91T0 oraz wykazano, że powierzchnia siedliska w SDF została pierwotnie znacznie zaniżona w stosunku do rzeczywistego stanu. W wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach prac nad PZO oszacowano powierzchnię podawanych wcześniej stanowisk siedliska i wskazano nowe stanowiska. Czerwony Bór w większości pokrywają bory sosnowe świeże, zbliżone składem gatunkowym do boru suchego lub bory suche. Wynika to ze szczególnych warunków siedliskowych – ubogich gleb bielicowych i głębokiego poziomu wód gruntowych. Bór suchy jest siedliskiem reprezentatywnym dla piaszczystych ozów i wydm śródlądowych utworzonych z materiału skumulowanego przez lodowiec dlatego proponowana jest ocena reprezentatywności A. Ocena ogólna B wynika z dobrego stanu zachowania struktury oraz z dobrych perspektyw ochrony. Gatunki charakterystyczne porostów, wątrobowców występują licznie. Dobre perspektywy wynikają z możliwości przywrócenia właściwej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu w ramach prowadzenia gospodarki leśnej i nie wymagają dużych (w stosunku do zajmowanej powierzchni) nakładów finansowych.

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
Wektorowa warstwa informacyjna GIS i plik PDF (mapa w załączniku 6)	Dostosowanie do granic pododdziałów leśnych.
<p>Wyłączenie z obszaru fragmentu w granicach gminy Szumowo, działki: 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 188/2 (część działki) w obrębie Głęboch Wielki.</p> <p>Wektorowa warstwa informacyjna GIS, plik PDF – załącznik 6 (arkusz 1).</p>	<p>Z aktualnego Standardowego Formularza Danych wynika, że obszar Natura 2000 Czerwony Bór położony jest w całości w granicach gminy Zambrów. W wyniku analiz danych przestrzennych (opracowanych z dokładnością leśnej mapy numerycznej) stwierdzono, że fragment obszaru Natura 2000 znajduje się w granicach Gminy Szumowo. Jest to jedyny fragment obszaru Natura 2000 Czerwony Bór znajdujący się w obrębie tej gminy. Zaistniała sytuacja wynika z przyczyn technicznych związanych ze stosunkowo dużą skalą podkładów (1: 50 000), na których rysowane były pierwotnie granice obszarów Natura 2000. Proponowana zmiana granic jest więc korektą błędu rysowniczego. W proponowanym do wyłączenia z obszaru Natura 2000 terenie nie występują siedliska ani gatunki będące przedmiotem ochrony w tym obszarze. Wyłączenie przedmiotowego fragmentu nie spowoduje utraty powierzchni jakiegokolwiek chronionego siedliska przyrodniczego ani nie wpłynie na integralność obszaru Natura 2000 Czerwony Bór, a także jego powiązania funkcjonalne z otoczeniem. Przedmiotowy fragment obszaru Natura 2000 o powierzchni ok. 10,4 ha (ok. 0,2% powierzchni obszaru Natura 2000) położony jest na południowo-zachodnim krańcu obszaru Natura 2000. Obszar obejmuje tereny leśne i rolnicze. Warto podkreślić, że dla przedmiotowego fragmentu obszaru Natura 2000 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ustalający zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenu. Zaproponowana zmiana ma charakter porządkujący i nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, w żaden sposób nie pogarsza stanu ochrony oraz perspektyw ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których ochrony wyznaczony został obszar Natura 2000 Czerwony Bór.</p>
<p>Wyłączenie z obszaru pododdziałów: 244a, c, d, 245a, d, f, g, h, 246d, f.</p> <p>Wektorowa warstwa informacyjna GIS, plik PDF – załącznik 6 (arkusz 2).</p>	<p>W proponowanym do wyłączenia z obszaru Natura 2000 Czerwony Bór terenie nie występują siedliska ani gatunki będące przedmiotem ochrony w tym obszarze. Wyłączenie przedmiotowego fragmentu nie spowoduje utraty powierzchni jakiegokolwiek chronionego siedliska przyrodniczego ani nie wpłynie na integralność obszaru Natura 2000 Czerwony Bór. Teren położony jest na południowo-wschodnim krańcu obszaru Natura 2000, zajmuje powierzchnię 44,01 ha (ok. 0,9% powierzchni obszaru Natura 2000). W terenie tym zlokalizowane jest składowisko odpadów Gminy Zambrów i Miasta Zambrów. Zaproponowana zmiana ma na celu wyłączenie z obszaru Natura 2000 obiektu, który jako mogący znacząco oddziaływać na środowisko, co do zasady nie powinien znajdować się w przyrodniczym obszarze chronionym. Należy podkreślić, że wyłączenie z obszaru Natura 2000 nie zmienia sytuacji prawnej obiektu i ewentualna modernizacja składowiska podlega przepisom prawa w zakresie ocen oddziaływania na środowisko. Zaproponowana zmiana nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, w żaden sposób nie pogarsza stanu ochrony oraz perspektyw ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których ochrony wyznaczony został obszar Natura 2000 Czerwony Bór.</p>

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
<p>Włączenie do obszaru poddziałów 160a i 190a. Wektorowa warstwa informacyjna GIS, plik PDF – załącznik 6 (arkusz 3).</p>	<p>Proponowana zmiana granic jest uzasadniona wynikami prac terenowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania projektu PZO, które wykazały, że poza granicami obszaru Natura 2000 występują dwa płaty siedliska 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy - poddziały 160a i 190a. Inwentaryzacja terenowa była przeprowadzona w okresie sierpień – październik 2013 r. Wykonano analizę fitytosocjologiczną i ocenę stanu zachowania płatów siedliska wg metodyki siedlisk przyrodniczych GIOŚ.</p> <p>Stwierdzone w terenie płaty stanowią fragment siedliska 91T0 (stanowisko 4) znajdującego się w obszarze Natura 2000. Przylegają one od północy (poddział 160a) oraz od południowego zachodu (poddział 190a) do stanowiska 4. Proponowany do włączenia obszar ma powierzchnię 75,8 ha, natomiast powierzchnia proponowanego do włączenia siedliska wynosi 52,78 ha. Po włączeniu w obszar Natura 2000 przedmiotowych płatów pokrycie obszaru dla siedliska 91T0 będzie wynosiło 172,10. Z danych tych wynika, że aktualnie 30,67% łącznej powierzchni siedliska 91T0 znajduje się poza granicami obszaru Natura 2000.</p> <p>Siedlisko 91T0 jest reprezentatywne dla wydm śródlądowych i piaszczystych wzniesień polodowcowych na Mazowszu i Podlasiu. Posiada niemal wszystkie gatunki charakterystyczne i wyróżniające. Licznie występują gatunki charakterystyczne porostów i wątrobowców. Reprezentatywność siedliska w obszarze Natura 2000 Czerwony Bór jest dobra (B). Jednocześnie proponowane do włączenia płaty siedliska wymagają podjęcia działań ochronnych zmierzających do przywrócenia właściwej struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej drzewostanu. Włączenie przedmiotowych fragmentów w obszar Natura 2000 pozwoli na podjęcie tych działań.</p> <p>Zmiana granic obszaru Natura 2000 we wskazanym fragmencie zapewni spójność przestrzenną płatu siedliska 91T0 znajdującego się w granicach tego obszaru.</p>

Proponowany przebieg granic został przedstawiony w postaci wektorowej warstwy informacyjnej GIS wraz z mapami zmian przebiegu granic dla wskazanych fragmentów obszaru Natura 2000. Proponowana zmiana na tle istniejących granic przedstawiona została w postaci pliku PDF (mapa w załączniku 6).

11. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	<p><u>1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu.</u></p> <p>Wykreślenie zdania: W ostatnich latach z powodu przygotowań obszarów pod wielkopowierzchniowe zalesienia znaczna część zarośli jałowcowych została zniszczona.</p> <p>W 2011 r. odbyły się konsultacje z RDOŚ Białystok, ustalono że część wskazanych wcześniej siedlisk nie są siedliskami Natura 2000. Ustalenia z konsultacji z RDOŚ ujęto przy prowadzeniu zabiegów. Wskazane siedliska w rzeczywistości nie były jałowcowiskami. Zalesienia były realizowane zgodnie z PUL.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona.</p> <p>Dokonano redakcji zdania, które otrzymało brzmienie: "W wyniku naturalnej sukcesji wiele stanowisk zarosło borem sosnowym, inne niewłaściwie zaklasyfikowane pierwotnie, jako zarośla jałowca, zostały zalesione."</p> <p>W opinii autorów PZO, w dokumentacji należy wyjaśnić drastyczne zmniejszenie powierzchni jałowczysk w stosunku do tej, jaką podano w SDF.</p>
Moduł A			
2.	<p><u>2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony.</u></p> <p>Zastąpienie zdania: „Dane o występowaniu i lokalizacji siedlisk Natura 2000 leśnych i nieleśnych” na: dane dotyczące opisów taksacyjnych wydzieleń, form ochrony przyrody i zabiegów gospodarczych.”</p> <p>Za dane dot. siedlisk nie odpowiada Nadleśnictwo. Dane przekazane nie były weryfikowane przez Nadleśnictwo. Podczas konsultacji z RDOŚ wykazano, że część tych siedlisk jest wskazana nie właściwie.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Dokonano redakcji zgodnie z intencją Nadleśnictwa, ponieważ w PUL nie ma wzmianki o siedliskach Natura 2000. Nie zmienia to faktu, że przedmiotowe dane są pomocne w poszukiwaniu siedlisk Natura 2000, jak to opisano w przedmiotowej tabeli.</p>
3.	<p><u>2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane</u></p> <p>Zmiana oceny ogólnej siedliska 2330 z A na B i zmiana oceny ogólnej siedliska 4030 z A na B 4030</p> <p>Zgodnie z opisem tabeli 2.6.1 siedliska te nie mogą mieć oceny A. Przy aktualnym stanie sukcesji ocena A jest wg Nadleśnictwa zawyżona.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>W obu przypadkach oceny A powinny być zachowane ze względu na dobry stan zachowania struktury i funkcji siedlisk. Dla oceny dobrej stanowisk dopuszczalne jest pokrycie stanowisk podrostem drzew i krzewów do 40%.</p>
Moduł B			
4.	<p><u>5. Cele działań ochronnych.</u></p> <p><u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi.</u></p> <p>Jako cele dla siedliska 2330 określono Zmniejszenie udziału gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzeniania na wszystkich stanowiskach (100% powierzchni siedliska) Zmniejszenie udziału</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Zapisy celów dla siedliska 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi zostały zmienione na:</p> <p>1. Zmniejszenie udziału roślinności drzewiastej i krzewiastej na wszystkich stanowiskach (100% powierzchni siedliska). W ciągu 5 lat od ustanowienia</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzeniania na stanowiskach 1,4,5,6,12 (82% powierzchni siedliska). Jeżeli osiągnie się pierwszy cel, czyli zmniejszenie udziału we wszystkich stanowiskach 100% powierzchni to po co drugi cel na wybranych osiągnięcie 80%?		PZO; 2. Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych na stanowiskach 1,4,5,6,12 (82% powierzchni siedliska). W ciągu 10 lat obowiązywania PZO.
5.	<u>5. Cele działań ochronnych.</u> <u>91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)</u> Czy nie da się określić poziomu zasobów martwego drewna na stanowisku 1 - cel dla siedliska 91I0?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona. Zasoby martwego drewna w siedlisku 91I0 były mierzone metodą kołowych powierzchni koncentrycznych i obliczone wzorem środkowego przekroju (wzorem Hubera). Wynoszą 0,6 m ³ /ha. Są to ilości bardzo małe. Należy zatem pozostawiać martwe drewno aby zwiększyć jego ilość do 3m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska. Dokonano redakcji zdania. Zwiększenie zasobów martwego drewna do 3 m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska). Adekwatnie do treści uwagi dokonano tożsamej korekty dla siedlisk 9170, 91E0.
6.	<u>4. Analiza zagrożeń.</u> Autorzy wymieniają następujące rodzaje zagrożeń: - B02 Gospodarka leśna jako zagrożenie potencjalne dla siedlisk: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno – Arctostaphylon</i>), 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych; - B02 Gospodarka leśna oraz B02.02 Wycinka lasu (z opisem: wprowadzenie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie – modrzewia, dębu czerwonego) – jako zagrożenia potencjalnego dla siedlisk: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>) i 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>O. Quercetalia pubescenti-petraeae</i>); - B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew - jako zagrożenie istniejące dla siedlisk 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>) i 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>O. Quercetalia pubescenti-petraeae</i>); - B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew - jako zagrożenie	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga została uwzględniona częściowo. Dokonano redakcji opisów poszczególnych zagrożeń oraz sformułowania pod tabelą 4. <i>Analiza zagrożeń</i> , dotyczącego „postrzegania jako nieużytki” wskazanych siedlisk przyrodniczych. Wymienione zagrożenia obligatoryjnie muszą pozostać w dokumentacji PZO. Zarówno murawy piaskowe czy wrzosowiska, jak i zarośla jałowca pospolitego - po pierwsze nie są siedliskami trwałymi, a po drugie są w rozumieniu gospodarczym „nieużytkami”. Podstawowe czynniki, jakie im zagrażają ze strony człowieka to zalesianie powierzchni i rekultywacja gruntów. Takie zabiegi, w celu poprawy warunków gospodarowania, wykonuje się powszechnie na terenie wszelkich muraw piaskowych. Potwierdza to w Czerwonym Borze wykonana inwentaryzacja, wspólne wizje terenowe, w których uczestniczyły wszystkie strony (szczególnie licznie przedstawiciele LP). Potwierdzają to także poradniki ochrony siedlisk i wyniki PMŚ w skali kraju. Umieszczone w dokumentacji PZO zagrożenia są typowe dla wymienionych siedlisk; są wynikiem szczegółowej analizy stanu siedlisk przyrodniczych na terenie Czerwonego Boru, wszystkie wynikają z rzeczywistych

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>potencjalne dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incnae</i>);</p> <p>- B02.02 Wycinka lasu – jako zagrożenie istniejące dla siedliska 91T0 Sosnowe bory chrobotkowe</p> <p>Wnioskuję się o usunięcie ww. zagrożeń związanych z gospodarką leśną. Zarówno sformułowane zagrożenia, jak i opisy do nich są uogólnieniami niemającymi potwierdzenia w rzeczywistości. Formułując poszczególne zagrożenia należy mieć świadomość, iż gospodarkę leśną prowadzi się na podstawie PUL, zgodnie z ustawą o lasach oraz ustawą o ochronie przyrody, według zasad powszechnej ochrony przyrody, ochrony trwałości i ciągłości użytkowania lasu oraz zrównoważonego wykorzystania i powiększania zasobów przyrodniczych. Działalność ta gwarantuje istnienie wszystkich faz rozwojowych ekosystemów leśnych, co warunkuje występowanie dużego zróżnicowania siedliskowego i gatunkowego. Dzięki tej działalności mamy tak bogato rozbudowaną sieć obszarów Natura 2000. Zalesianie terenów otwartych odbywa się zgodnie z ustawą o lasach i po wcześniej wykonanej ocenie oddziaływania PUL na środowisko. Zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna jest jednym z podstawowych czynników warunkujących trwałość lasów, ochrony różnorodności biologicznej, a więc nie można jej traktować jako zagrożenia. Wycinka drzew jest jednym z elementów gospodarki leśnej. Wskazywana przez autorów opracowania „wycinka lasu” – jako zagrożenie jest tylko uogólnieniem, do którego trudno się odnieść. W LP nie prowadzi się wycinki lasu. Dodatkowo informuje się, iż modrzew nie jest na naszym terenie gatunkiem obcym ekologicznie i geograficznie. Zagrożeniem może być jedynie gospodarowanie niewłaściwe i niezgodne z przepisami prawa oraz zasadą zrównoważonego rozwoju, co w przypadku Lasów Państwowych nie ma miejsca.</p> <p>Na str. 77 dokumentacji PZO autorzy opracowania piszą, iż w zagrożeniach potencjalnych wymieniono gospodarkę leśną ponieważ stanowiska muraw, wrzosowisk i jałowczysk postrzegane są jako nieużytki i w ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej grunty te są stopniowo zalesiane” – jest to kolejne uogólnienie niezgodne z prawdą. Przedmiotowe grunty nie</p>		<p>warunków przyrodniczych.</p> <p>Kwestia sposobu formułowania zagrożeń była przedmiotem dyskusji na warsztatach ZLW, podczas których zdecydowano o wpisaniu gospodarki leśnej jako zagrożenia potencjalnego dla przedmiotowych siedlisk.</p> <p>Powyższe argumenty przemawiają za pozostawieniem zidentyfikowanych zagrożeń w dotychczasowym brzmieniu.</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	są objęte użytkowaniem. W związku z tym wnioskuję się o usunięcie ww. zapisu.		
7.	<u>3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem</u> <u>Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, stanowisko 11</u> Zmiana oceny stanu ochrony z U1 na U2. Zaawansowana sukcesja ogranicza zastosowanie oceny U1.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Ocenę U1 należy pozostawić, stanowisko w ponad 60% pokrywają murawy.
8.	<u>3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem</u> <u>Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno –</i></u> <u><i>Arctostaphylon</i>), stanowisko 1</u> Zmiana oceny stanu ochrony z U1 na U2. Zaawansowana sukcesja ogranicza zastosowanie oceny U1.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Ocenę U1 należy pozostawić, stanowisko w ponad 60% pokrywają murawy.
9.	<u>3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem</u> <u>Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych,</u> <u>stanowisko 1</u> Zmiana oceny stanu ochrony z U1 na U2. Zaawansowana sukcesja ogranicza zastosowanie oceny U1.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Ocenę U1 należy pozostawić, stanowisko w ponad 60% pokrywają murawy.
10.	<u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, stanowiska 1-3, 7-14</u> Wykreślenie B02. Potencjalnym zagrożeniem jest sztuczne odnowienie sosną. Na wskazanych stanowiskach nie są planowane odnowienia sosną.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została częściowo uwzględniona. Dokonano redakcji w opisie zagrożenia. Wskazano rodzaj gospodarki leśnej jaki stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska - zalesianie. Kwestia ta była przedmiotem dyskusji na warsztatach ZLW, podczas których zdecydowano o wpisaniu gospodarki leśnej jako zagrożenia potencjalnego.
11.	<u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, stanowiska 4-6</u> Wykreślenie B02. Potencjalnym zagrożeniem jest sztuczne odnowienie sosną. Na wskazanych stanowiskach nie są planowane odnowienia sosną.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została częściowo uwzględniona. Dokonano redakcji w opisie zagrożenia. Wskazano rodzaj gospodarki leśnej jaki stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska - zalesianie. Kwestia ta była przedmiotem dyskusji na warsztatach ZLW, podczas których zdecydowano o wpisaniu gospodarki leśnej jako zagrożenia potencjalnego.
12.	<u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno –</i></u> <u><i>Arctostaphylon</i>), stanowiska 1-7, 9, 10</u> Wykreślenie B02. Potencjalnym zagrożeniem jest sztuczne odnowienie sosną. Na wskazanych stanowiskach nie są planowane odnowienia sosną.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została częściowo uwzględniona. Dokonano redakcji w opisie zagrożenia. Wskazano rodzaj gospodarki leśnej jaki stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska - zalesianie. Kwestia ta była przedmiotem dyskusji na warsztatach ZLW, podczas których zdecydowano o wpisaniu gospodarki leśnej jako zagrożenia potencjalnego.

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
13.	<p><u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion, Pohlio – Callunion, Calluno – Arctostaphylion</i>), stanowisko 8</u> Wykreślenie B02. Zabiegi gospodarcze są wskazane dla tego typu siedliska - prześwietlanie drzewostanów np. trzebieże.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona. Dodano w opisie jaki rodzaj gospodarki leśnej stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska (zalesianie).</p>
14.	<p><u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)</u> Wykreślenie B02. Potencjalnym zagrożeniem jest sztuczne odnowienie sosną. Na wskazanych stanowiskach nie są planowane odnowienia sosną.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona. Dokonano redakcji w opisie zagrożenia. Wskazano rodzaj gospodarki leśnej jaki stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska - zalesianie. Kwestia ta była przedmiotem dyskusji na warsztatach ZLW, podczas których zdecydowano o wpisaniu gospodarki leśnej jako zagrożenia potencjalnego.</p>
15.	<p><u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>)</u> <u>91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)</u> Wykreślenie B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, B02 Gospodarka leśna, B02.02 Wycinka lasu. Na tego typu siedliskach nie są planowane zręby wielkopowierzchniowe, nie wprowadza się gatunków iglastych, składy upraw dobierane są wg wymagań siedliskowych, nie wprowadza się gatunków obcych. Modrzew nie jest gatunkiem obcym. Drzewa martwe są pozostawiane do naturalnego rozkładu.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga nie została uwzględniona. W przypadku obu siedlisk gospodarka leśna jest jedynie zagrożeniem potencjalnym. Pinetyzacja, jak i obecność obcych gatunków inwazyjnych w obu stanowiskach jest faktem, a więc należy ją wpisać jako zagrożenie rzeczywiste i usunąć gatunki obce. Modrzew jest gatunkiem trwale zdomowionym, uprawianym, nie występuje w potencjalnym zbiorowisku naturalnym, jakim jest grąd subkontynentalny ani też dąbrowa ciepłolubna. Zasoby martwego drewna są poniżej 3 m³, zwłaszcza w dąbrowie, gdzie nie przekraczają 1m³/ha.</p>
16.	<p><u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incnae</i>)</u> Usuwanie martwych i umierających drzew. Drzewa martwe są pozostawiane do naturalnego rozkładu.</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Uwaga jest niezrozumiała. Zasoby martwego drewna w siedliskach 91E0 były mierzone metodą kołowych powierzchni koncentrycznych i obliczone wzorem środkowego przekroju (wzorem Hubera). Wynoszą dla siedliska 91E0 - 1,9 m³/ha. Są to ilości bardzo małe. Należy zatem pozostawiać martwe drewno, aby zwiększyć jego ilość do 3 m³/ha, co zapewni właściwy stan ochrony siedliska.</p>
17.	<p><u>4. Analiza zagrożeń</u> <u>91T0 Sosnowe bory chrobotkowe, stanowisko 4</u> Wykreślenie B02.02 Wycinka lasu. Rębnia 1b jest zaplanowana tylko w oddziale 175a, na chwilę obecną rębnia</p>	Nadleśnictwo Łomża	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Stanowisko jest położone w pododdziale 175a. Zidentyfikowane zagrożenie odnosi się do PUL, w którym jest zaplanowana rębnia. Wstrzymanie rębni zostało zaplanowane jako działanie ochronne w PZO.</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	ta została wstrzymana i nie będzie realizowana. Gatunki inwazyjne usuwane są w ramach zadań gospodarczych.		
18.	<u>Komentarz pod tabela 4. Analiza zagrożeń</u> Wykreślenie zdania: „W zagrożeniach potencjalnych wymieniono gospodarkę leśną ponieważ stanowiska muraw, wrzosowisk i jałowczysk postrzegane są jako nieużytki i w ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej grunty te są stopniowo zalesiane” Te grunty nie są ujęte jako nieużytki lecz jako grunty nie objęte użytkowaniem i nie są przeznaczone do uproduktowania.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została częściowo uwzględniona. Dokonano redakcji zdania. Przywołane zdanie służy wyjaśnieniu, dlaczego siedliska nieleśne potencjalnie mogą być zagospodarowywane. Wiele powierzchni, na których upraw leśnych nie było na terenie Czerwonego Boru tj. nie objętych użytkowaniem, w ciągu ostatnich 10 lat zostało zalesionych.
19.	<u>5. Cele działań ochronnych.</u> <u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi.</u> Jako cele dla siedliska 2330 określono Zmniejszenie udziału gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzeniania na wszystkich stanowiskach (100% powierzchni siedliska) Zmniejszenie udziału gatunków ekspansywnych i ograniczenie możliwości ich rozprzestrzeniania na stanowiskach 1,4,5,6,12 (82% powierzchni siedliska). Jeżeli osiągnie się pierwszy cel, czyli zmniejszenie udziału we wszystkich stanowiskach 100% powierzchni to po co drugi cel na wybranych osiągnięcie 80%?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona. Zapisy celów dla siedliska 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi zostały zmienione na: 1. Zmniejszenie udziału roślinności drzewiastej i krzewiastej na wszystkich stanowiskach (100% powierzchni siedliska). W ciągu 5 lat od ustanowienia PZO; 2. Ograniczenie ekspansji inwazyjnych roślin zielnych na stanowiskach 1,4,5,6,12 (82% powierzchni siedliska). W ciągu 10 lat obowiązywania PZO.
20.	<u>5. Cele działań ochronnych.</u> <u>91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)</u> Czy nie da się określić poziomu zasobów martwego drewna na stanowisku 1 - cel dla siedliska 91I0?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona. Zasoby martwego drewna w siedlisku 91I0 były mierzone metodą kołowych powierzchni koncentrycznych i obliczone wzorem środkowego przekroju (wzorem Hubera). Wynoszą 0,6 m ³ /ha. Są to ilości bardzo małe. Należy zatem pozostawiać martwe drewno aby zwiększyć jego ilość do 3m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska. Dokonano redakcji zdania. Zwiększenie zasobów martwego drewna do 3 m ³ /ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska na stanowisku nr 1 (100% powierzchni siedliska). Adekwatnie do treści uwagi dokonano tożsamej korekty dla siedlisk 9170, 91E0.
Moduł C			

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
21.	<p><u>6. Działania ochronne</u> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowej jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incnae</i>).</p> <p>Uwaga do zapisu „działanie ochronne B1- Odtworzenie zasobów martwego drewna: Dążenie do pozostawiania martwego drewna w ilości istotnej dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska. Termin wykonania: W okresie obowiązywania PZO”</p> <p>Czyli jakiej?</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Zasoby martwego drewna w siedliskach 91E0 były mierzone metodą kołowych powierzchni koncentrycznych i obliczone wzorem środkowego przekroju (wzorem Hubera). Wynoszą: 1,9 m³/ha.</p> <p>Są to ilości bardzo małe. Należy zatem pozostawiać martwe drewno aby zwiększyć jego ilość do 3m³/ha co zapewnia właściwy stan ochrony siedliska.</p> <p>Dokonano redakcji zdania.</p> <p>Dążenie do pozostawiania martwego drewna do 3 m³/ha dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska.</p> <p>Adekwatnie do treści uwagi dokonano tożsamej korekty dla siedlisk 9170, 91I0.</p>
22.	<p><u>7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony</u> 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno – Genistion</i>, <i>Pohlio – Callunion</i>, <i>Calluno – Arctostaphylon</i>).</p> <p>Metodyka wskazuje terminy co najmniej raz na 5 - 6 lat optymalnie co 3 lata. A tutaj jak będzie?</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Wpisano termin: co 6 lat.</p>
23.	<p><u>7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony</u> 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>).</p> <p>Metodyka wskazuje terminy nie rzadziej niż 5 lat optymalnie co 3 lata. Jak będzie prowadzony monitoring w tym przypadku?</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Wpisano termin: co 5 lat.</p>
24.	<p><u>7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony</u> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo – fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incnae</i>).</p> <p>Metodyka wskazuje terminy co najmniej raz na 5 - 6 lat optymalnie co 3 lata. A tutaj jak będzie?</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Wpisano termin: co 6 lat.</p>
25.	<p><u>7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony</u> 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Wpisano termin: co 6 lat.</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Metodyka wskazuje terminy co 5 - 6 lat optymalnie co 3 - 4 lata. A tutaj jak będzie?		
26.	<p><u>6. Działania ochronne</u></p> <p>Wg "Ramowych wytycznych w sprawie projektowanie w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa", zatwierdzonych w dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konserwatora Przyrody - jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody. odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, dyrektor RDOŚ może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych.</p> <p>W związku z tym wnioskuję się o dostosowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i zmiana zapisów w tej kwestii. w przypadku planowania działań nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczenie, powstrzymanie sukcesji, usuwanie gatunków obcych, itp.) i ich powierzenia właściwemu nadleśniczemu wnioskuję się o zapis " po zapewnieniu środków finansowych przez organ ochrony przyrody".</p> <p>W przypadku kwestionowania ww. zapisu wnioskuję się o zapis w kolumnie "Podmiot odpowiedzialny: "Nadleśnictwo Łomża na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku"</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Dokumentacja PZO nie wskazuje źródła finansowania, a jedynie organ odpowiedzialny za wykonanie.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi GDOŚ (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.</p>
27.	<p><u>6. Działania ochronne</u></p> <p><u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi</u></p> <p>B1. Ochrona terenów z największymi, dobrze zachowanymi płatami siedliska. Przygotowanie wniosku i utworzenie użytku ekologicznego.</p> <p>- dokument PZO jest tworzony dla ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarze Natura 2000. Zaplanowanie utworzenia użytku ekologicznego na</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Postulat utworzenia użytków ekologicznych wynika z konieczności rozwiązania problemów z zagospodarowaniem terenu. W uwagach mylnie zinterpretowano kwestie przeprowadzenia działań ochrony czynnej. Teren zostanie uporządkowany zanim użytek powstanie, a decyzje gminy powinny wynikać z PZO.</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	tym terenie nie jest działaniem ochronnym a dublowaniem form ochrony przyrody, które i tak mogą być ustanowione w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o ochronie przyrody. Wnosi się o usunięcie tego działania, ponieważ w przypadku potrzeby wykonania na tym terenie działań ochronnych, zaplanowanych przez autorów PZO, zachodzi potrzeba uzyskania dodatkowych zezwoleń (np. organu rady gminy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody dotyczące użytków ekologicznych).		
28.	<p><u>6. Działania ochronne</u> <u>6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)</u> A2. Usunięcie ekspansywnych gatunków rodzimych. Usunięcie zwartych płatów żarnowca miotlastego przy użyciu mazaka (dozownika) herbicydowego.</p> <p>Wnioskuję się o usunięcie zadania, jako nierealnego do wykonania z uwagi na uwarunkowania techniczne, jak i formalno-prawne (niezgodne z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z 21.10.2009r. dotyczącym wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin; Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z 21.10.2009r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów).</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Uwaga jest bezzasadna.</p> <p>Nie stwierdzono żadnych przeszkód technicznych ani prawnych. Jest szereg środków herbicydowych dopuszczonych do stosowania w leśnictwie i nie jest to niezgodne z wymienionymi aktami prawa UE dotyczącymi pestycydów.</p> <p>Działanie dotyczy jednej, niewielkiej działki i technicznie jest do wykonania zapewne przez 1 osobę w ciągu 2-3 godzin bez użycia specjalistycznego sprzętu.</p>
29.	<p><u>6. Działania ochronne</u> <u>9170 Grąd środkowoeuropejski subkontynentalny (<i>Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum</i>)</u> B2. Odtworzenie zasobów martwego drewna. Dążenie do pozostawiania martwego drewna w ilości istotnej dla osiągnięcia właściwego stanu siedliska.</p> <p>Obecny zapis sugeruje, że w czasie obowiązywania PZO należy doprowadzić do uzyskania ilości martwego drewna zgodnie z przewodnikiem metodyczny, do monitoringu siedlisk, gdzie „właściwy stan siedliska” w przypadku grądu oznacza osiągnięcie wartości przeciętnie powyżej 20 m³/ha. Zapis taki może okazać się nierealny do spełnienia. W związku z tym wnioskuję się o zmianę jego, podobnie jak w przypadku siedlisk: 91E0 i 91I0, na „dążenie do pozostawienia martwego drewna”.</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona.</p> <p>Sprecyzowano ilość martwego drewna (zgodnie z uwagami GDOŚ).</p>

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
30.	<u>6. Działania ochronne</u> <u>91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)</u> W przypadku wszystkich działań odpowiedzialnym za ich wykonanie jest RDOŚ. Przy obecnie funkcjonujących warunkach formalno-prawnych RDOŚ nie może zlecać działań na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo. W związku z tym wnioskuje się o zmianę zapisu stosownie uwagi zawartej w pkt 1.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nie została uwzględniona. Wskazane siedlisko znajduje się w rezerwacie przyrody Dębowe Góry pozostającym w zarządzie RDOŚ w Białymstoku.
31.	<u>6. Ustalenie działań ochronnych</u> <u>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi</u> Działanie: Zmniejszenie udziału drzew na powierzchniach muraw. Zmiana z: w ciągu 5 lat na: w ciągu 10 lat od ustanowienia PZO. Zakres prac obejmuje wykonanie powtórnego zabiegu po 5 latach od pierwszego, dlatego termin 5 lat jest niewystarczający.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Zapis sprecyzowano uwzględniając czas na wykonanie powtórnego zabiegu w ciągu 10 lat obowiązywania PZO. Termin 5 lat na wykonanie pierwszego zabiegu należy zachować.
32.	<u>6. Ustalenie działań ochronnych</u> <u>5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych</u> Działanie: Przeciwdziałanie sukcesji roślinności prowadzącej do odnowienia boru sosnowego. Zmiana z: w ciągu 5 lat na: w ciągu 10 lat od ustanowienia PZO Duży areał siedliska wymaga znacznie więcej czasu na wykonanie zaplanowanych zadań.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Termin 5 lat na wykonanie działania należy zachować. Zabiegi są pilne ze względu na zaawansowaną sukcesję lasu na opisanych stanowiskach. Zadanie jest możliwe do wykonania w ciągu 5 lat.
33.	<u>6. Ustalenie działań ochronnych</u> <u>6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)</u> Działanie : Usunięcie ekspansywnych gatunków rodzimych. Zmiana szacunkowego kosztu na 10.000 złotych. Kwota 3000 zł jest za niska	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została uwzględniona. Zmieniono koszt na 10 tys. złotych.
34.	<u>6. Ustalenie działań ochronnych</u> <u>6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>).</u> Działanie: użytkowanie kośne Dodanie zdania: „po zapewnieniu zewnętrznych źródeł finansowania”	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga nie została uwzględniona. Dokumentacja PZO nie wskazuje źródła finansowania, a jedynie organ odpowiedzialny za wykonanie. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
35.	Wnioskowanie o zmianę granicy enklawy obszaru obejmującej Rezerwat Dębowe Góry. Dostosowanie granicy obszaru do granicy rezerwatu. Obecna granica obszaru wykracza od strony zachodniej poza granice rezerwatu. Poza rezerwatem nie ma siedlisk naturalnych.	Nadleśnictwo Łomża	Uwaga została uwzględniona. Dostosowanie granicy obszaru do granic rezerwatu jest uzasadnione w związku z odwzorowaniem granic obszaru ze znacznie większą dokładnością niż skala podkładów mapowych (1: 50 000), na których rysowane były pierwotnie granice obszarów Natura 2000. W proponowanym do wyłączenia z obszaru Natura 2000 Czerwony Bór terenie nie występują siedliska ani gatunki będące przedmiotem ochrony w tym obszarze. Wyłączenie przedmiotowego fragmentu nie spowoduje utraty powierzchni jakiegokolwiek chronionego siedliska przyrodniczego ani nie wpłynie na integralność obszaru Natura 2000 Czerwony Bór.
36.	<p>Wniosek do projektu Natura 2000 Czerwony Bór o:</p> <ol style="list-style-type: none"> dopuszczenie lokalizacji budowy elektrowni wiatrowych według załączonej mapy i pisma z podaną ewidencją działek, dopuszczenie wykonania przyłączy energetycznych poszczególnych elektrowni, dopuszczenie modernizacji istniejących dróg dla potrzeb transportu elektrowni, dopuszczenie wykonania dróg dojazdowych dla potrzeb elektrowni, które zlokalizowane są bez dostępu do tych dróg, dopuszczenie budowy budynku dla potrzeb obsługi serwisowej elektrowni wiatrowych. <p>Gold Wind Sp. z o.o. planuje budowę farmy wiatrowej w obszarze Czerwony Bór. Lokalizacja farmy w tym miejscu jest szczególnie uzasadniona gdyż;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanowi duży obszar położony w znacznej odległości od zabudowy mieszkaniowej, - na obszarze Czerwonego Bory występuje ochrona siedlisk przyrodniczych, - przez obszar Czerwonego Bory planowana jest budowa linii energetycznej 400 MW, - możliwość lokalizacji tak dużej farmy wiatrowej pozwoli na wypełnienie obowiązku nałożonego na Polskę przez Unię Europejską dotyczącego 	GoldWind Sp. z o.o.	Uwaga nie została uwzględniona. Wnioskowane dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych pozostaje poza zakresem rozstrzygnięć planu zadań ochronnych. Ewentualna realizacja wymienionej we wniosku inwestycji podlega przepisom z zakresu ocen oddziaływania na środowisko oraz zagospodarowania i planowania przestrzennego.

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - w znaczący sposób ograniczy emisję substancji szkodliwych do środowiska powstających podczas produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych, - pozwoli na przeprowadzenie szeregu badań naukowych dotyczących oddziaływania farmy wiatrowej czy poszczególnych turbin na obszar Natury 2000. <p>Planowana farma wiatrowa składać się będzie z ok.72 turbin wiatrowych najnowszej generacji o mocy od 3 do 4.5 MW każda (w zależności od efektywności ekonomicznej liczonej na dzień uzyskania pozwolenia na budowę). Ostateczna ilość i rozmieszczenie uzależniona będzie od Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, RDOŚ w Białymstoku oraz Wójta Gminy Zambrów. Wysokości każdej wierzy będzie wynosiła od 140 do 250m i uzależniona będzie od uzgodnień wymaganych przy realizacji tej inwestycji oraz ich dostępności. Średnica rotora wahać się będzie w przedziale 130-150m i uzależniona będzie jak w przypadku wierzy. Szacowana roczna produkcja energii elektrycznej wyniesie 463 867 MW. Produkcja energii elektrycznej z wiatru z przedmiotowej farmy pozwoli na ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji (w porównaniu do energetyki konwencjonalnej):</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwutlenku węgla - 372 743 ton rocznie, - dwutlenku siarki- 17 234,00 ton rocznie, - dwutlenku azotu - 11 038,00 ton rocznie, - tlenku węgla - 9318,00 ton rocznie, - pyłów- 1369,00 ton rocznie. <p>Ponadto zaoszczędzi wydobyć 207 826 ton węgla kamiennego rocznie. Każda turbina wiatrowa będzie połączona w sieci linią podziemną lub napowietrzną. Sposób połączenia uzależniony będzie przede wszystkim od uzgodnień z RDOŚ i Dyrekcją Lasów Państwowych. Spółka ma świadomość, że w przedmiotowej inwestycji ważniejszy będzie skutek ewentualnych szkód wyrządzonych dla środowiska przyłączeniami energetycznymi niż efekt ekonomiczny inwestycji. Modernizacja istniejących dróg będzie wykonana w sposób i technologii najbardziej Sprzyjający środowisku po</p>		

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>uzgodnieniach z RDOŚ i Dyrekcją Lasów Państwowych. Budowa nowych dróg dojazdowych do kilku turbin, zlokalizowanych w znacznej odległości od istniejących dróg zostanie również wykonana w sposób najbardziej korzystny dla środowiska i w uzgodnieniu z RDOŚ i Dyrekcją Lasów Państwowych.</p> <p>Spółka planuje budowę budynku dla potrzeb obsługi technicznej farmy. Miejsce budynku zostanie określone przez Dyrekcję Lasów Państwowych w Białymstoku. Spółka planuje, by budynek poza obsługą techniczną farmy był wykorzystywany przez pracowników naukowych RDOŚ czy podobnych instytucji dla potrzeb badania wpływu elektrowni wiatrowych na obszary Natury 2000 i zdrowie i życie ludzi.</p> <p>Ważnym elementem projektowym jest fakt, że przez obszar Czerwonego Boru realizowana będzie budowa nowej linii energetycznej wysokiego napięcia. Możliwość połączenia obu projektów będzie wzorcowym rozwiązaniem wypełnienia nałożonego na Polskę obowiązku produkcji energii elektrycznej z oze i ochrony środowiska.</p>		

12. Literatura

Standardowy Formularz Danych.

Bargielski, J. 2007 Program Ochrony Przyrody. Referat w sprawie aktualizacji programu ochrony przyrody Nadleśnictwo Łomża, Łomża, manuskrypt.

Czyżeska K. 1992. Syntaksonomia śródlądowych pionierskich muraw napiaskowych. *Monographiae Botanicae* 74: 1-174.

Sokołowski A. W. 1998 Roślinność rezerwatu Dębowe Góry w województwie łomżyńskim Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody 17(1) 3-14

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 - 31.12.2019 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku.

Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Części I-III. 2010. Inspekcja Ochrony Środowiska. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.